

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

JAWNE

POUFNE

Egz. Nr 1



Płk dr hab. Jan RABAN
Ppłk dypl. Andrzej ZADRAĞ

**ZABEZPIECZENIE TECHNICZNE I MATERIAŁOWE WOJSK
W SPRZĘT I ŚRODKI CHEMICZNE W WALCE I OPERACJI**

(PROBLEM-3)

Praca studyjna



55651

WARSZAWA

1984



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

JAWNE

~~POUFNE~~

Egz. Nr 1



Plk dr hab. Jan RABAN
Pplk dypl. Andrzej ZADRAĞ

ZABEZPIECZENIE TECHNICZNE I MATERIAŁOWE WOJSK W SPRZĘT I ŚRODKI CHEMICZNE W WALCE I OPERACJI

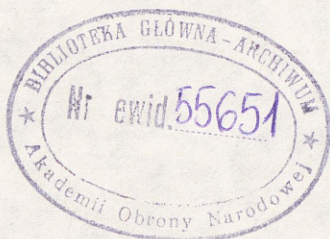
(PROBLEM-3)

Praca studyjna



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH



JAWNE

~~POUFNE~~

Egz. nr¹

płk dr hab. Jan RABAN
ppłk dypl. Andrzej ZADRĄG



Andrzej Zadrąg

ZABEZPIECZENIE TECHNICZNE I MATERIAŁOWE
WOJSK W SPRZĘT I ŚRODKI CHEMICZNE
W WALCE I OPERACJI

/ PROBLEM - 3 /

Praca studyjna

*Przeładowanie
na "JAWNE"
27.03.2003*

ppłk. dr. hab. Andrzej Zadrąg

WARSZAWA

1984 rok

Jan Raban

SPIS TREŚCI	Str.
WSTĘP	3
I. EWOLUCJA POJĘCIA ZABEZPIECZENIA TECHNICZNEGO I MA - TERIAŁOWEGO WOJSK W SPRZET I ŚRODKI CHEMICZNE	12
II. ZASADY ORGANIZACJI I REALIZACJI PRZEDSIĘWZIEC ZABEZPIECZENIA TECHNICZNO-CHEMICZNEGO	22
1. Miejsce i zadania zabezpieczenia techniczno - chemicznego	22
2. Zasady organizacji zabezpieczenia techniczno - chemicznego na szczeblach taktycznych i operacyj- nych	25
2.1. Organizacja zabezpieczenia techniczno - chemicznego na szczeblach taktycznych	26
2.2. Organizacja zabezpieczenia techniczno - chemicznego na szczeblu operacyjnym /armii/..	34
3. Zasady realizacji zabezpieczenia techniczno - chemicznego	38
3.1. Zaopatrywanie w sprzęt i materiały technicz- no-chemiczne	39
3.2. Utrzymanie w sprawności sprzętu chemicznego..	40
3.3. Ewakuacja i remont uszkodzonego sprzętu che- micznego	43
3.3.1. Ewakuacja uszkodzonego sprzętu che - micznego	43
3.3.2. Remont sprzętu chemicznego	44
3.4. Szkolenie w zakresie znajomości sprzętu che- micznego oraz dowodzenia siłami zabezpiecze- nia techniczno-chemicznego	58

III. ZASADY ORGANIZACJI I REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ ZABEZPIECZENIA MATERIAŁOWEGO WOJSK W SPRZĘT I ŚRODKI CHEMICZNE	60
1. Miejsce i zadania zabezpieczenia materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne w zabezpieczeniu tyłowym	60
2. Zaopatrywanie wojsk w sprzęt i środki chemiczne	63
2.1. Potrzeby wojsk w zakresie sprzętu i środków chemicznych	65
2.2. Źródła zaopatrywania wojsk w sprzęt i środki chemiczne	68
3. Dowóz sprzętu i środków chemicznych	73
IV. OBOWIĄZKI OSÓB FUNKCYJNYCH WOJSK CHEMICZNYCH W ZAKRE- SIE ZABEZPIECZENIA TECHNICZNO-CHEMICZNEGO I MATERIA - ŁOWEGO W SPRZĘT I ŚRODKI CHEMICZNE	75
1. Obowiązki osób funkcyjnych wojsk chemicznych na szczeblach taktycznych /dywizja, pułk/	75
2. Obowiązki osób funkcyjnych wojsk chemicznych na szczeblu armii	84
WNIOSKI KOŃCOWE I KIERUNKI DALSZYCH BADAŃ	88
BIBLIOGRAFIA	94
ZAŁĄCZNIKI	95

WSTĘP

Analiza założeń doktrynalnych armii państw NATO, prowadzona pod kątem uwzględnienia ostatnich tendencji i poczyniń w zakresie modernizacji taktycznych i operacyjno-strategicznych systemów broni masowego rażenia /BMR/, prowadzi do wniosku o permanentnym narastaniu zagrożenia użyciem tej broni w przypadku konfliktu zbrojnego w Europie.

Stanowi aktualnego zagrożenia powinny odpowiadać, pod względem ilościowym i jakościowym, środki obrony przed bronią masowego rażenia. Ilość i jakość tych środków w wyposażeniu naszych wojsk nieustannie wzrasta, lecz w ślad za tym zwiększa się zakres problemów, związanych nie tylko z ich wykorzystaniem do ochrony przed rażącymi czynnikami BMR lecz również z eksploatacją, remontem sprzętu chemicznego oraz zaopatrywaniem wojsk w środki, umownie nazywane chemicznymi.

Przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia technicznego sprzętu chemicznego i materiałowego w sprzęt i środki chemiczne są, wbrew pozorom, niełatwe i bardzo złożone, nie tylko ze względu na sposób ich realizacji. W tej dziedzinie w wojskach operacyjnych zostały ustalone odpowiednie zadania i utworzone adekwatne struktury organizacyjno-kadrowe, do nich dostosowane. W celu praktycznej realizacji tych przedsięwzięć, są szkoleni nasi oficerowie w ZSRR. Natomiast w zakresie teoretycznych podstaw organizacji zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne istnieje dużo luk, wymagających wypełnienia, a dotyczących: miejsca tych przedsięwzięć w zintegrowanym systemie zabezpieczenia technicznego i materiałowego walki i operacji; obowiązków osób funkcyjnych z wojsk chemicznych, służb technicznych i tyłowych

we wspólnej realizacji tych zadań; ujednoczonych wzorów dokumentów bojowych w tej dziedzinie. Nade wszystko jednak brak jest całościowego opracowania tej problematyki, bowiem jej złożoność i niedostatecznie przejrzyste określenie kompetencji przy organizowaniu i realizowaniu tych przedsięwzięć nie zachęca naukowców i publicystów wojskowych do kompleksowych opracowań. W rozprawach naukowych, publicystyce i literaturze fachowej, dotyczących obrony wojsk przed bronią masowego rażenia i zabezpieczenia chemicznego walki i operacji autorzy koncentrują głównie uwagę na problemach ochrony wojsk przed skutkami uderzeń BMR, w tym również za pomocą sprzętu i środków chemicznych. Natomiast znacznie mniej pozycji można znaleźć w dziedzinie zabezpieczenia technicznego i materiałowego w sprzęt i środki chemiczne, przy czym przeważnie dotyczą one wycinkowej problematyki. Poważnym zwłaszcza niedostatkiem teoretycznych opracowań w tym względzie jest brak ustaleń i propozycji dotyczących powiązania tego rodzaju zabezpieczenia i zaopatrzenia z innymi ich rodzajami i wykonawcami. Mając na względzie uprzednio wspomniane luki i braki w zakresie kompleksowych i gruntownych analiz i opracowań, dotyczących aktualnych zasad organizacji i realizacji zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne, autorzy zdecydowali się na przeprowadzenie badań tej problematyki i przedstawienie ich wyników w formie opracowania, przydatnego dla wojsk i słuchaczy akademii.

Głównym celem pracy studyjnej jest określenie zasad organizacji i realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne - w ramach oddzielnych rodzajów zabezpieczenia bojowego /operacyjnego/ działań: techniczno-specjalnego i tyłowego. Określenie tych zasad jest jedno-

czesnie głównym problemem badawczym, którego rozwiązanie ma dać odpowiedź na pytanie: jakie miejsce w tych rodzajach zabezpieczenia bojowego /operacyjnego/ działań zajmuje zabezpieczenie techniczne i materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne? Kolejnym problemem badawczym, logicznie wynikającym z głównego problemu, jest odpowiedź na pytanie dotyczące roli osób funkcyjnych /szefów/ wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ oraz pododdziałów /środków/ remontowych i urzędzeń tyłowych wojsk chemicznych w organizowaniu i realizowaniu wyżej wymienionych przedsięwzięć w walce i operacji. Dodatkowym celem pracy studyjnej jest wypracowanie wzorów dokumentów, proponowanych przy organizacji i kierowaniu zabezpieczeniem technicznym i materiałowym wojsk w zakresie sprzętu i środków chemicznych.

Do przebadania powyższych problemów i realizacji założonych celów badawczych skłonił autorów wspomniany uprzednio brak kompleksowego opracowania tej dziedziny działalności wojsk chemicznych, a tym samym - materiału do nauczania słuchaczy ASG WP oraz do rozwiązywania problematyki zabezpieczenia technicznego i materiałowego w ćwiczeniach akademickich i z wojskami. Brak takiego materiału szkoleniowego był sygnalizowany w ostatnich latach przez wojska chemiczne i został potwierdzony w opiniach dotyczących pierwszej wersji opracowania, przesłanej do SWChem MON i okręgów wojskowych, a mianowicie, że praca " ... ujmuje całokształt zagadnień związanych z materiałowo-technicznym zabezpieczeniem wojsk w sprzęt i materiały chemiczne w zintegrowanym systemie zaopatrywania i prowadzenia eksploatacji " i " ... będzie stanowić doskonały materiał w szkoleniu słuchaczy akademii wojskowych. Może również być wykorzystana

w realizacji procesu materiałowo-technicznego zabezpieczenia na szczeblu armii." 1/

Również w okręgach wojskowych istnieje autentyczne zapotrzebowanie na tego typu opracowanie, o czym świadczą następujące opinie: „ Stały wzrost zagrożenia użyciem w nuklearnym konflikcie zbrojnym broni masowego rażenia /BMR/ powoduje, że zabezpieczeniu materiałowo-technicznemu wojsk należy nadać właściwe znaczenie. Szczególną rolę w zabezpieczeniu technicznym wojsk zajmuje zabezpieczenie w zakresie sprzętu i materiałów chemicznych, którego głównym celem jest zmniejszenie skutków oddziaływania czynników rażenia BMR na potencjał ludzki walczących wojsk. Dlatego też podjęcie próby opracowania ... przeznaczonego do szkolenia słuchaczy Akademii jest niezbędną koniecznością 2/ ... ” Dowództwo Pomorskiego Okręgu Wojskowego określa przydatność takiego opracowania „ ... nie tylko słuchaczom ASG WP, ale również oficerom zajmującym się problemami materiałowo-technicznego zabezpieczenia wojsk w sprzęt i materiały chemiczne. 3/ ” Wyjściem naprzeciw tym zapotrzebowaniom będzie końcowy efekt pracy studyjnej w postaci skryptu do szkolenia słuchaczy Akademii Sztabu Generalnego WP i dla szefostw wojsk chemicznych MON i OW.

Dla osiągnięcia zakładanych celów badawczych, autorzy uznali za niezbędne przeanalizowanie kształtowania się pojęcia zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne w świetle obowiązujących dotychczas i perspektywicznych usta-

1/ Pismo SWChem MON nr wych. Pf 136/V z 9.02.1984r. Po opracowaniu ostatecznej wersji, zamawia się trzy egzemplarze.

2/ Pismo Dowództwa Śląskiego Okręgu Wojskowego, nr wych. 1026 z dn. 19.10.1983r. Po opracowaniu ostatecznej wersji, zamawia się 200 egzemplarzy.

3/ Pismo Dowództwa Pomorskiego Okręgu Wojskowego, nr wych. Pf 874/Ch/ z dn. 18.10.1983r.

Wgłęboko

leń normatywnych w regulaminach i podręcznikach, aby następnie wypracować optymalne zasady tegoż zabezpieczenia i obowiązki osób funkcyjnych w tym względzie, wypracowując jednocześnie wzory odpowiednich dokumentów. Wyniki badań przedstawione zostały w czterech rozdziałach i we wnioskach końcowych z procesu badawczego, zawierających również kierunki dalszych badań w tej dziedzinie wiedzy.

Zasięg badań obejmował następującą problematykę:

W rozdziale pierwszym - ewolucję pojęcia zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat /1964-84/, odnośnie do jego nazwy i miejsca w rodzajach zabezpieczenia bojowego /operacyjnego/ działań. Analizie podlegały miejsce i nazwa zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w przedsięwzięciach obrony przed bronią masowego rażenia oraz zabezpieczenia chemicznego walki i operacji. W rozdziale przedstawiony został proces stopniowego normowania w tym względzie zadań, obowiązków i kompetencji osób funkcyjnych wojsk chemicznych jak również problematyki współdziałania w ramach zabezpieczenia technicznego i tyłowego. W zakończeniu rozdziału autorzy formułują nazwę pojęcia zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne. Stwierdzając istniejący paradoks - występowanie tegoż pojęcia aż w trzech rodzajach zabezpieczenia bojowego - autorzy kończą swoje rozważania powołaniem się na postanowienia projektu nowego regulaminu walki, które porządkują tę sprawę. Powyższe ustalenia stanowiły podstawę do rozpatrywania zasad organizacji i realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne, w kolejnych rozdziałach pracy studyjnej.

W rozdziale drugim - zasady organizacji i realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego. Na podstawie ustalonego projektem regulaminu walki miejsca zabezpieczenia techniczno-chemicznego wśród przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-specjalnego walki i operacji, przeanalizowano zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego: zaopatrywanie, utrzymanie w sprawności, ewakuację i remont sprzętu chemicznego oraz szkolenie sił i środków przeznaczonych do wykonania tych zadań. Przedstawione zostały wyniki badań nad organizacją przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego w pułku, dywizji i armii w formie zasad działania i obowiązków osób funkcyjnych wojsk chemicznych oraz współdziałania realizowanego w pionie technicznym. Wytypowano i opisano dokumenty planistyczne /bojowe/, w których powinny być ujęte przedsięwzięcia zabezpieczenia techniczno-chemicznego, przekazywane następnie wojskom w formie zadań. W zakresie realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego wyjaśnione zostało pojęcie zaopatrywania w sprzęt i materiały techniczno-chemiczne. W dziedzinie utrzymania sprzętu chemicznego w sprawności, wymienione zostały powinności wszystkich użytkowników tegoż sprzętu i zakres pomocy udzielonej przez wojska chemiczne. Przedstawiono ogólne zasady ewakuacji oraz szczegółowe możliwości remontu sprzętu chemicznego wyspecjalizowanymi siłami i środkami wojsk chemicznych, poparte zestawieniami ich dobowych możliwości remontowych. Do kalkulacji taktyczno-operacyjnych potrzeb w zakresie prac remontowych, przedstawiono wskaźniki przewidywanych strat w sprzęcie chemicznym i jednostkowe normy czasowe remontu podstawowego sprzętu.

W części końcowej rozdziału dokonano analizy porównawczej możliwości remontowych sił i środków dywizji i armii z potrzebami, jakie mogą wyniknąć w toku walki /operacji/ i określono sposoby zrównoważenia niedoborów mocy przerobowych.

W rozdziale trzecim - zasady organizacji i realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne. Na podstawie ustalonego, projektem regulaminu walki, miejsca tego zabezpieczenia w składzie jednego z przedsięwzięć zabezpieczenia tyłowego, a mianowicie zabezpieczenia materiałowego - przeanalizowano sposoby organizacji i realizacji zaopatrzenia wojsk w sprzęt i środki chemiczne oraz dowozu. Wyniki badań nad tą problematyką przedstawione zostały w formie obowiązków osób funkcyjnych wojsk chemicznych w zakresie zaopatrzenia. Poza tym omówiono potrzeby wojsk w zakresie sprzętu i środków chemicznych, jakie mogą wyniknąć szczególnie w toku walki /operacji/ oraz ich zaspokojenie. Przedstawione w tabelach średnie dobowe wskaźniki strat sprzętu chemicznego, urzutowanie zapasów, orientacyjne zużycie w działaniach bojowych oraz wyliczenie potrzeb środków transportowych do podjęcia zapasów ruchomych sprzętu i środków chemicznych mogą być pomocne przy rozwiązywaniu tej problematyki w ćwiczeniach. Określono szczegółowe zadania magazynów i składów chemicznych i przedstawiono strukturę organizacyjną polowego składu chemicznego armii. W zakończeniu omówiono dowóz sprzętu i środków chemicznych w zintegrowanym systemie dowozu środków materiałowych i sprzętu.

W rozdziale czwartym - obowiązki osób funkcyjnych wojsk chemicznych w zakresie zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego w sprzęt i środki chemiczne. Przedstawiona została synteza badań nad kompetencjami /uprawnieniami/, zadaniami i czynnościami

tych osób przy organizowaniu i realizowaniu przedsięwzięć zabezpieczenia technicznego i materiałowego w zakresie swojej specjalności. Na szczeblach taktycznych określone zostały obowiązki szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji i jego odpowiedzialność za zabezpieczenie techniczno-chemiczne i materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne, które organizuje równolegle z przedsięwzięciami zabezpieczenia chemicznego działań bojowych. Wykonywane w tym względzie obowiązki oficera do spraw zaopatrzenia zostały zsynchronizowane z czynnościami szefa i opracowywaniem planu zabezpieczenia chemicznego działań bojowych dywizji. Ponadto wytypowane zostały zagadnienia, uzgodnione ze służbami technicznymi, kwatermistrzowskimi i szefem saperów w ramach współdziałania. Uzasadniona została możliwość transponowania obowiązków i metod postępowania osób funkcyjnych wojsk chemicznych ze szczebla dywizji na pułkowy.

Na szczeblu armii przedstawione zostały przede wszystkim zadania i obowiązki organu wykonawczego szefa wojsk chemicznych w sprawach zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego - wydziału zaopatrzenia, eksploatacji i remontu wraz z wykazem wykonywanych tam zasadniczych dokumentów planistycznych, ewidencyjnych i sprawozdawczych.

Wnioski końcowe. przedstawione według kolejności rozpatrywanej problematyki, przedstawiają w sposób syntetyczny najważniejsze rezultaty badań i stanowią ich podsumowanie. Kierunki dalszych badań wskazują na te problemy, które w pracy studyjnej zostały jedynie zasygnalizowane lub uogólnione, bowiem wymagają odrębnych i szerszych studiów.

W procesie badawczym autorzy posługiwali się szeregiem metod /sposobów podejścia/, z których najbardziej przydatnymi okazały się:

strukturalna, logiczna, funkcjonalna, obserwacja, badanie opinii, analiza i synteza, porównywanie i uogólnianie. Metoda strukturalna na przykład pozwoliła potwierdzić miejsce zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego wojsk wśród przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-specjalnego i tyłowego. Metodą logiczną posługiwali się autorzy w teoretycznych badaniach możliwości organizowania i realizowania tego zabezpieczenia w pionach technicznym i tyłowym, zaś metodę funkcjonalną stosowali badając to zabezpieczenie w aspekcie funkcji nadrzędnych rodzajów zabezpieczenia: techniczno-specjalnego i tyłowego. Obserwacja była szczególnie przydatna w czasie ćwiczenia OGNIWO-84 i ćwiczeń akademickich, badanie zaś opinii było metodą poznawania sądów i ocen oficerów z SWChem MON i okręgów wojskowych, przedstawionych między innymi przy okazji opiniowania pierwszej wersji pracy. Zastosowanie analizy i syntezy jest widoczne we wstępie rozdziałów drugiego i trzeciego.

Autorzy nie spotkali znaczących pozycji w piśmiennictwie w zakresie badanej problematyki, stąd wykaz literatury /bibliografia/ zawiera w większości materiały źródłowe, o które autorzy oparli się, wykorzystując jednocześnie własne doświadczenia ze służby w wojskach chemicznych.

Rozdział I

EWOLUCJA POJĘCIA ZABEZPIECZENIA TECHNICZNEGO I MATERIAŁOWEGO WOJSK W SPRZĘT I ŚRODKI CHEMICZNE

Obecnie używane pojęcie zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne w ciągu ostatnich dwudziestu lat ulegało wielu przeobrażeniom, zarówno co do nazwy jak i miejsca w rodzajach zabezpieczenia bojowego /operacyjnego/ działań.

W najstarszym, z obowiązujących dotychczas, regulaminie walki sił zbrojnych to zabezpieczenie nosi nazwę zaopatrywania wojsk w środki ochronne i jest umiejscowione wśród przedsięwzięć obrony przed bronią masowego rażenia ^{4/} /OPBMAR/. W dalszej części rozdziału omawiającego przedsięwzięcia OPBMAR, jedyną wzmianką w tym względzie jest to, że dowódcy oddziałów powinni stale dbać o całkowite zaopatrzenie ludzi w środki ochrony, zaś szef zabezpieczenia chemicznego dywizji /pułku/, zgodnie z planem sztabu, kontroluje stan techniczny indywidualnych środków ochrony przed skażeniami i zakażeniami.^{5/} Powyższe sformułowania ustalały wprowadzić miejsce zaopatrywania wojsk w środki ochronne, lecz nie określały konkretnych wykonawców, ani tym bardziej ich obowiązków w zakresie tegoż zaopatrywania, zaś zabezpieczenie techniczne zawężyło do kontroli stanu technicznego indywidualnych środków ochronnych.

Znacznie więcej postanowień, aczkolwiek bardzo ogólnych w sensie zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt

4/ Regulamin walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja-pułk/. Szt.Gen. 347/64, wyd.MON - 1964r. pkt 107, str. 67.

5/ Tamże, pkt 118, str. 71.

i środki chemiczne, zawierają punkty regulaminu, dotyczące zabezpieczenia tyłowego. Uznając, że wszechstronne i ciągle zabezpieczenie tyłowe wojsk jest jednym z decydujących warunków pomyślnego prowadzenia działań bojowych, regulamin określa je „ ... ważnym obowiązkiem dowódców, kwatermistrzów, pomocników do spraw technicznych, dowódców i szefów rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb.^{6/} W ślad za tymi sformułowaniami ogólnymi, następują ustalenia bardziej szczegółowe, na przykład: „ Kwatermistrz dywizji /pułku/ jest bezpośrednim organizatorem tyłów i odpowiada za dowóz wszystkich rodzajów środków materiałowych i zabezpieczenie wojsk przez podległe służby ^{7/}”, albo „ Pomocnik dowódcy do spraw technicznych, dowódcy i szefowie rodzajów wojsk i wojsk specjalnych oraz służb bezpośrednio kierują zaopatrywaniem materiałowym i zabezpieczeniem technicznym wojsk w zakresie swych specjalności. Obowiązani są oni we właściwym czasie meldować dowódcy i szefowi sztabu o stanie techniki bojowej i zaopatrzenia wojsk i przedstawiać zapotrzebowanie na środki materiałowe; dawać wytyczne podległym szefom służb; przestrzegać prawidłowego zużycia środków materiałowych i przedstawiać sprawozdania o ich zużyciu, kierować pracą podległych oddziałów i pododdziałów tyłowych ^{8/}” .

Powyższe ustalenia, z pozoru konkretne, nie zawierają jednak jednej ważnej zasady, a mianowicie rozgraniczenia obowiązków i kompetencji w ramach zabezpieczenia tyłowego i technicznego. Kolejne punkty regulaminu usiłują porządkować pewne sprawy, określając , że: „ Zaopatrywanie materiałowe wojsk odbywa się według rodzajów zaopatrzenia, a kierują nim odpowiedni szefowie służb ^{9/}”, zaś

6/ Tamże, pkt 145, str. 87

7/ Tamże, pkt 148, str. 88

8/ Tamże, pkt 149, str. 89

9/ Tamże, pkt 155, str. 90.

„ Zabezpieczenie techniczne bezpośrednio organizuje pomocnik dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych i szefowie odpowiednich służb.^{10/}” Mówiąc o porządkowaniu kompetencji, należy dodać, że nie zostało to zrobione do końca, bowiem powstają pytania:

- w jaki sposób szef zabezpieczenia chemicznego ma kierować zaopatrywaniem wojsk „ w środki obrony przed bronią masowego rażenia ^{11/}”, nie naruszając kompetencji kwatermistrza?

- jak należy rozumieć bezpośrednio organizowanie zabezpieczenia technicznego przez szefa zabezpieczenia chemicznego, jeśli to zabezpieczenie równocześnie bezpośrednio organizuje pomocnik dowódcy do spraw technicznych?

- czy w razie konfliktów w tym względzie, ma ich pogodzić szef sztabu dywizji /pułku/, który „ zapewnia współpracę kwatermistrza, pomocnika do spraw technicznych, dowódców i szefów rodzajów wojsk i wojsk specjalnych.^{12/}”?

Odpowiedzi na powyższe pytania autorzy nie znaleźli w cytowanym regulaminie walki z 1964 roku i postanowili szukać ich w kolejnych dokumentach normatywnych.

W wydanej 12 lat później instrukcji o obronie wojsk przed bronią masowego rażenia, zaopatrywanie wojsk w środki ochronne umiejscowione zostało w składzie zespołu czynności OPBMAR.^{13/} W rozdziale II, omawiającym te czynności, zaopatrywanie wojsk w środki ochronne potraktowane zostało bardzo lakonicznie, a mianowicie:
„ Wojska zaopatruje się w środki ochronne zgodnie z tabelami i nor-

10/ Tamże, pkt 159, str. 92.

11/ Nowa nazwa środków ochronnych, użyta w tym samym regulaminie /pkt 155, str. 91/.

12/ Tamże, pkt 147, str. 88.

13/ Instrukcja o obronie wojsk przed bronią masowego rażenia. Chem. 249/75. Wyd. MON - 1976r., pkt 29, str. 23.

mami należności. W wojskach tworzy się zapasy środków ochronnych, których wielkość określa wyższy przełożony w zależności od sytuacji. W związkach taktycznych, oddziałach i pododdziałach działających samodzielnie tworzy się zwiększone zapasy środków ochronnych. Dowódz środków ochronnych organizuje się według ogólnie przyjętych zasad.^{14/}

Nieco więcej ustaleń zawiera rozdział III wspomnianej instrukcji, dotyczący obowiązków osób funkcyjnych w zakresie obrony wojsk przed BMR. W tych obowiązkach można już znaleźć załączki zadań w zakresie zabezpieczenia technicznego sprzętu chemicznego.

Wśród obowiązków szefa służb technicznych figurują zadania dotyczące organizowania ewakuacji uszkodzonego sprzętu z rejonów porażenia i zabiegów specjalnych tegoż sprzętu; naprawy uszkodzonego sprzętu w rejonach zbiórki; udzielania pomocy technicznej podczas zabiegów na punktach zabiegów specjalnych /naprawa sprzętu, przydzielanie ciągników itp./. Z powyższego można domyślać się, że może to dotyczyć również sprzętu chemicznego. Jest również konkretne zadanie, dotyczące nadzoru „ nad utrzymaniem sprawności technicznej urządzeń filtrowentylacyjnych zainstalowanych w samochodach, transporterach opancerzonych i czołgach oraz należytą hermetyzację tych wozów.^{15/}

Powierzając kwatermistrzowi odpowiedzialność za organizację obrony tyłów przed skutkami użycia BMR, instrukcja określa również jego obowiązki w takich dziedzinach, jak: „ - uzupełnianie zapasów środków materiałowych oraz zapewnienie dowozu do wojsk i jednostek tyłowych środków ochronnych;” oraz „ - utrzymywanie w składach ustalonego zapasu umundurowania wymiennego i środków piorących dla potrzeb punktów zabiegów specjalnych organizowanych siłami wojsk che-

14/ Tamże, pkt 97, str. 49-50.

15/ Tamże, pkt 109, str. 57-58.

micznych, dostarczanie tych zapasów na punkty oraz wydawanie i rozliczanie.^{16/}

Szeffa wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ zobowiązano do udziału we wszystkich pracach sztabu dotyczących ochrony wojsk przed skażeniami, zaś w zakresie zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne powierzono mu: „ - organizowanie naprawy środków ochrony przed skażeniami oraz sprzętu do likwidacji skażeń ”, „ - organizowanie zaopatrywania wojsk i jednostek tyłowych w sprzęt i materiały do likwidacji skażeń oraz środki ochrony przed skażeniami ”, „ - wspólnie z szefem wojsk inżynierskich /szefem saperów/ określanie potrzeb w zakresie urządzeń filtrowentylacyjnych, organizowanie ich dostarczenia oraz nadzór nad prawidłowym montażem i eksploatacją.^{17/}

Powyższe ustalenia stanowią częściową odpowiedź na pytania, które nasunęły się po analizie postanowień regulaminu walki z 1964 roku. Z postawionych szefowi wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ zadań dotyczących zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne wynika, że jest on organizatorem tych przedsięwzięć. Powyższe stwierdzenie nasuwa kolejne pytanie: kto jest wykonawcą tych przedsięwzięć? Z instrukcji OPBMAR wynikałoby, że wykonawcami są: służby techniczne w zakresie ewakuacji i naprawy sprzętu uszkodzonego, zaś kwatermistrzostwo - w dziedzinie zaopatrywania, a szczególnie dowozu środków ochronnych, co jednak nie jest pełną odpowiedzią. Należy bowiem ją uzupełnić stwierdzeniem, zamieszczonym w Biuletynie Informacyjnym Sztabu Generalnego WP nr 3/126 z 1977 roku: „ Materiałowo-techniczne zabezpieczenie wojsk w sprzęt i materiały chemiczne ^{18/}.... realizuje się w jedno-

16/ Tamże, pkt 106, str. 55-56.

17/ Tamże, pkt 103, str. 53-54.

18/ Kolejna nazwa zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne.

litym zintegrowanym systemie materiałowo-technicznego zabezpieczenia działań wojsk, w składzie którego działają podstawowe ogniwa wykonawcze szefa wojsk chemicznych. W ramach wspomnianego systemu umownie można wyodrębnić, że względu na rodzaj sprzętu i materiałów, jednostek wykonawczych oraz funkcjonalną odpowiedzialność szefa wojsk chemicznych za zaopatrywanie i utrzymanie w sprawności technicznej tego sprzętu - „ podsystem ” zabezpieczenia materiałowo-technicznego w sprzęt i materiały chemiczne /str. 154/. Tak więc, bezpośrednimi wykonawcami tych przedsięwzięć są ogniwa wykonawcze szefa wojsk chemicznych /szefa zabezpieczenia chemicznego/, które działają w jednostkach /urządzeniach/ remontowych bądź w elementach ugrupowania tyłów, są bezpośrednio podporządkowane swoim przełożonym ze służb technicznych lub z kwatermistrzostwa, zaś szefowi wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ podlegają funkcjonalnie.

Dalsza ewolucja pojęcia zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne co do nazwy i miejsca w rodzajach zabezpieczenia bojowego /operacyjnego/ działań, dokonuje się w związku ^z wprowadzeniem, jako rodzaju zabezpieczenia bojowego /operacyjnego/ - zabezpieczenia chemicznego. W zalecanym do użytku w wojskach podręczniku zabezpieczenia chemicznego działań bojowych wojsk na szczeblach taktycznych, przedsięwzięcie to nosi nazwę zabezpieczenia materiałowo-technicznego wojsk w sprzęt i środki chemiczne.^{19/} obejmując:

- zaopatrzenie materiałowe, na które składa się: zapewnienie bieżących potrzeb zgodnie z normami należności; gromadzenie, urzutowanie i utrzymanie zapasów ruchomych, niezbędnych do uzupełnienia

19/ Zabezpieczenie chemiczne działań bojowych pułku i dywizji. Podręcznik. Chem. 295/80. Wyd. MON - 1981r, str. 19, 71-75.

sprzętu i środków zniszczonych albo zużytych; wymiana sprzętu uszkodzonego i silnie skażonego;

- zabezpieczenie techniczne, na które składa się: naprawa sprzętu uszkodzonego; ewakuacja sprzętu uszkodzonego lub porzuconego na polu walki oraz zaopatrzenie w części zamienne.

Za zabezpieczenie materiałowo-techniczne odpowiedzialnymi wyznaczono tu szefów zabezpieczenia chemicznego. Jako organ zaopatrujący w sprzęt i środki chemiczne, wskazano pułkowy punkt gospodarczy i magazyn sprzętu chemicznego w dywizyjnym punkcie zaopatrzenia. Terminowy dowóz sprzętu i środków organizuje zastępca dowódcy - kwartmistrz zaopatrującego oddziału /związku taktycznego/.

Z analizy treści podręcznika z punktu widzenia zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne wynika, że jego zaletą jest przedstawienie wzorów dokumentów dotyczących zabezpieczenia dywizji w sprzęt i środki chemiczne /str. 126/ oraz potrzeb remontowych sprzętu chemicznego /str. 127/ w formie tabel do wypełniania. Zasadniczą wadą jest bardzo ogólnikowe potraktowanie problematyki zabezpieczenia technicznego sprzętu chemicznego a w tym m.in. pominięcie wykazu i możliwości remontowych warsztatów chemicznych szczebla taktycznego.

Problematykę zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne, bardziej szczegółowo i znacznie obszerniej ujęto w podręczniku akademickim dotyczącym zabezpieczenia chemicznego działań bojowych wojsk w operacjach armijnych.

Z treści przedsięwzięć zabezpieczenia materiałowo-technicznego oraz z załączonej bibliografii ^{20/} należy sądzić, że ich nazwa i umiejscowienie

20/ Zabezpieczenie chemiczne działań bojowych wojsk w operacjach armijnych. Podręcznik ASG wewn. 3515/80, nr bibl. Pf 933, str. 70-79, 155.

wienie w rodzajach zabezpieczenia bojowego /operacyjnego/ działań zostały sformułowane na podstawie ustaleń, zawartych w uprzednio wspomnianym Biuletynie Informacyjnym nr 3/126 z 1977 roku.

Zarówno we wspomnianym biuletynie jak i w podręczniku, przedsięwzięcia materiałowo-technicznego zabezpieczenia są umiejscowione w jednolitym zintegrowanym systemie materiałowo-technicznego zabezpieczenia działań wojsk. Jednakże zaopatrywanie wojsk w sprzęt i materiały chemiczne oraz techniczne zabezpieczenie sprzętu chemicznego zostały opracowane oddzielnie, co pozwalało rozgraniczyć kompetencje osób funkcyjnych wojsk chemicznych w obu grupach przedsięwzięć. Na uwagę zasługuje podanie, za Biuletynem Informacyjnym nr 3/126, orientacyjnych wskaźników strat w sprzęcie chemicznym w warunkach użycia i w działaniach bez użycia BMR, wielkości i urzutowania zapasów sprzętu i materiałów wojsk chemicznych oraz liczby warsztatów naprawy i pododdziałów remontowych sprzętu chemicznego w armii wraz z ich dobowymi możliwościami w tym względzie.^{21/}

Ewolucja pojęcia zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne nie doprowadziła w ciągu 20 lat do jednolitego określenia jego nazwy. Według obowiązujących ustaleń /w końcu 1984 roku/, występuje ono jako:

a/ Materiałowo-techniczne zabezpieczenie wojsk w sprzęt i materiały chemiczne /B.I. nr 3/126 z 1977r./, z podziałem na:

- zaopatrywanie wojsk w sprzęt i materiały chemiczne;
- techniczne zabezpieczenie sprzętu chemicznego.

b/ Zabezpieczenie materiałowo-techniczne wojsk w sprzęt i środki chemiczne /Podręcznik. Chem. 295/80/ z podziałem na:

- zaopatrzenie materiałowe;

21/ Tamże, str. 115-117.

- zabezpieczenie techniczne.

Oddzielne /rozłączne/ traktowanie przedsięwzięć technicznego zabezpieczenia sprzętu chemicznego i zaopatrywania wojsk w sprzęt i materiały /środki/ chemiczne, zawarte w podtekstach obu powyższych nazw, znalazło potwierdzenie w projekcie regulaminu walki wojsk lądowych z 1984 roku.^{22/} Dążąc do ujednoczenia nazwy tych przedsięwzięć, autorzy proponują określić je mianem: „zabezpieczenie techniczne i materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne,” z podziałem na: zabezpieczenie techniczno-chemiczne oraz zabezpieczenie materiałowe w sprzęt i środki chemiczne.

Znacznie więcej wątpliwości i niejasności niż nazwa, nasuwa aktualne umiejscowienie przedsięwzięć zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne w rodzajach zabezpieczenia bojowego działań. Według obecnych ustaleń, występują one w trzech rodzajach tego zabezpieczenia:

a/ W przedsięwzięciach obrony przed bronią masowego rażenia

/Reg. walki SZ PRL. Szt.Gen. 347/64 oraz Instrukcja OPBMAR. Chem. 249/75/.

b/ Wśród przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego działań bojowych /Podręcznik. Chem. 295/80/.

c/ W jednolitym zintegrowanym systemie materiałowo-technicznego zabezpieczenia działań wojsk /B.I. nr 3/126 z 1977r./.

Uprzednio wspomniany projekt regulaminu walki porządkuje tą sprawę, ustawiając zabezpieczenie techniczno-chemiczne wśród przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-specjalnego,^{23/} zaś zabezpieczenie materiałowe w sprzęt i środki chemiczne - w zabezpieczeniu

22/ Regulamin walki wojsk lądowych Sił Zbrojnych PRL, część I, dywizja-brygada-pułk /projekt/, rozdz. XII-XIII, str. 428-456. Wyd. GZSzB - ASG WP, czerwiec 1984r.

23/ Tamże, str. 434.

tyłowym.^{24/} Zabezpieczenie techniczne i materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne nie znalazło się w składzie przedsięwzięć obrony wojsk przed bronią masowego rażenia, ani wśród zadań zabezpieczenia chemicznego. To ostatnie nie zwalnia jednak szefów wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ od zajmowania się wspomnianą problematyką. Będą oni zobowiązani do planowania i organizowania, każdy w swoim zakresie, przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego oraz materiałowego /w sprzęt i środki chemiczne/ i ponosić bezpośrednią odpowiedzialność za ich realizację.^{25/}

Ustalone, projektem nowego regulaminu walki, miejsce zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne w rodzajach zabezpieczenia bojowego /operacyjnego/ działań: techniczno-specjalnego i tyłowego, będzie podstawą do określania, w kolejnych rozdziałach pracy studyjnej, zasad organizacji i realizacji specjalistycznych przedsięwzięć oraz roli osób funkcyjnych i pododdziałów wojsk chemicznych w tym względzie. Tym samym, będą realizowane założone cele i rozwiązywane problemy badawcze pod kątem perspektywicznych założeń zabezpieczenia bojowego walki i operacji.

24/ Tamże, str. 449.

25/ Tamże, str. 435, 447.

ROZDZIAŁ II

ZASADY ORGANIZACJI I REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ
ZABEZPIECZENIA TECHNICZNO-CHEMICZNEGO

1. Miejsce i zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego
w zabezpieczeniu techniczno-specjalnym

Zabezpieczenie techniczno-specjalne polega na organizowaniu i realizowaniu przedsięwzięć związanych z utrzymaniem ładunków jądrowych, uzbrojenia i sprzętu technicznego, pocisków rakietowych i amunicji w stałej gotowości do użycia bojowego oraz odtwarzaniem ich sprawności technicznej w razie uszkodzenia i zapewnieniem ponownego ich wykorzystania. Ponadto do głównych zadań zabezpieczenia techniczno-specjalnego należy zabezpieczenie materiałowe w ... zestawy remontowe, części wymienne, a także materiały i urządzenia eksploatacyjno-usługowe ... przez właściwe rodzaje wojsk i służb.

Podstawowymi rodzajami zabezpieczenia techniczno-specjalnego są: zabezpieczenie techniczno-jądrowe, zabezpieczenie techniczno-rakietowe, zabezpieczenie techniczne i zabezpieczenie metrologiczne.^{26/}

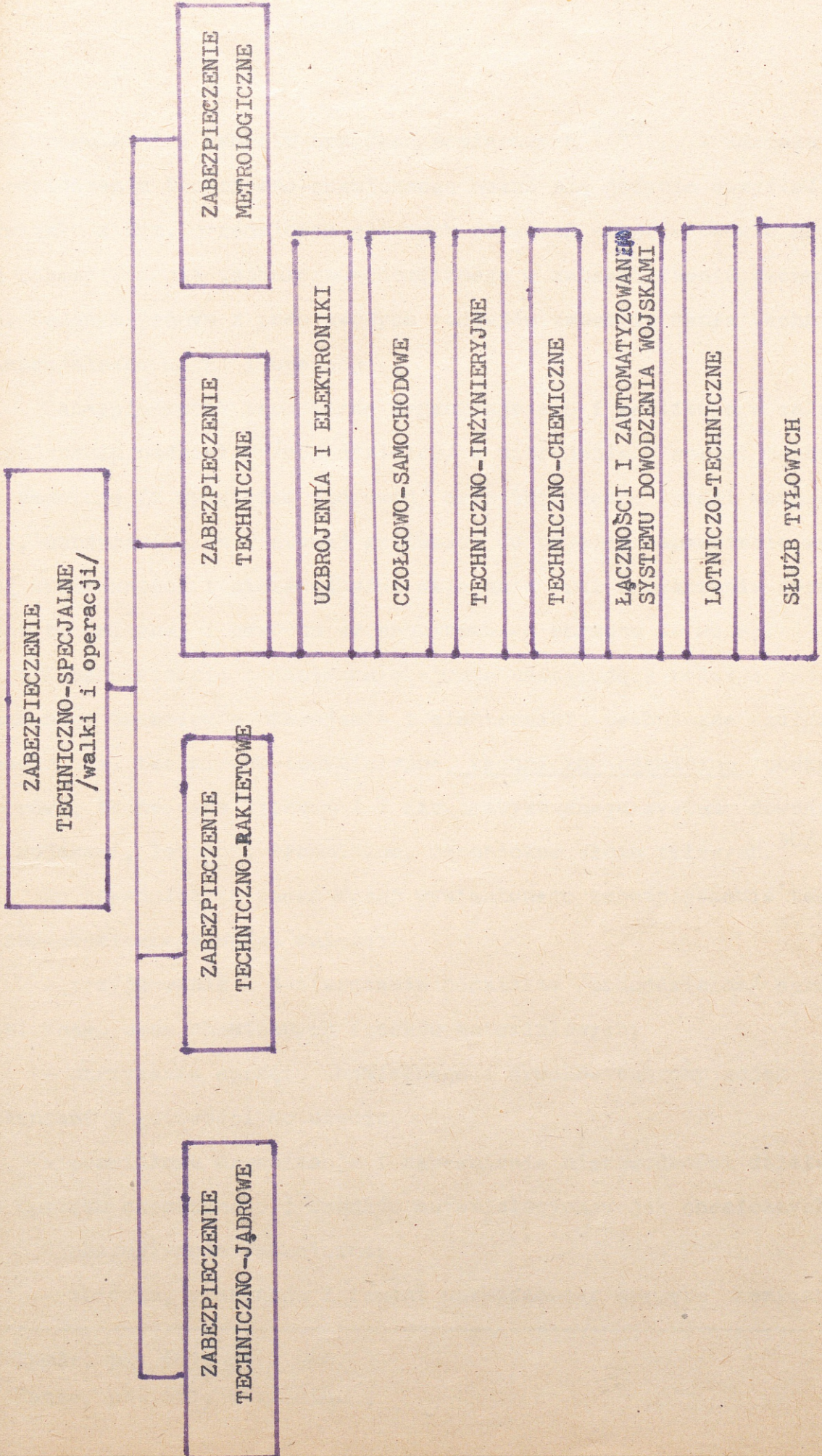
W związku z powyższym nasuwa się pytanie: jakie miejsce, gdzie, w wymienionych rodzajach zabezpieczenia techniczno-specjalnego zajmuje zabezpieczenie techniczno-chemiczne?

Jednoznaczną odpowiedź na powyższe pytanie można znaleźć w wyliczeniu rodzajów zabezpieczenia technicznego, które m.in. obejmuje zabezpieczenie techniczno-chemiczne^{27/}/schemat 1/. Natomiast w zabezpieczeniu techniczno-jądrowym, pod określeniem: " ... kontrolowanie przestrzegania zasad obchodzenia się z ładunkami jądrowymi na wszystkich etapach prac przygotowawczych " ^{28/}; ... oraz w zabezpieczeniu metrologicznym, pod pojęciem: " ... okresowe dokonywanie spraw-

26/ Tamże, str. 428.

27/ Tamże, pkt 661, str. 434.

28/ Tamże, pkt 659, str. 433.



Miejsce zabezpieczenia techniczno-chemicznego w zabezpieczeniu techniczno-specjalnym walki i operacji.

dzeń, regulacji i remontu urządzeń pomiarowych " 29/... - udziału zabezpieczenia techniczno-chemicznego można się jedynie domyślać. W związku z tym, przedmiotem głównych rozważań autorów będzie miejsce zabezpieczenia techniczno-chemicznego w zabezpieczeniu technicznym, będącym jednym z podstawowych rodzajów zabezpieczenia techniczno-specjalnego walki i operacji.

Zabezpieczenie techniczne organizuje się i realizuje w celu zaopatrzenia oddziałów /pododdziałów/ w uzbrojenie i sprzęt techniczny, amunicję /z wyjątkiem jądrowej/ oraz techniczne środki materiałowe, utrzymania ich w stałej gotowości do użycia, zapewnienia wysokiej skuteczności i niezawodności działania oraz odtwarzania sprawności technicznej i powrotu wyremontowanego sprzętu do wojsk.

Zabezpieczenie techniczne obejmuje następujące rodzaje zabezpieczenia: techniczne uzbrojenia i elektroniki, techniczne czołgowo samochodowe, techniczno-inżynieryjne, techniczno-chemiczne /podkr. autorów/, techniczne łączności i zautomatyzowanego systemu dowodzenia wojskami, lotniczo-techniczne, techniczne służb tyłowych.^{30/}

Do zasadniczych zadań wyżej wymienionego zabezpieczenia techniczno-chemicznego wojsk należą:

- przyjmowanie i dostarczanie oddziałom /pododdziałom/ sprzętu chemicznego oraz chemicznych środków materiałowych;
- utrzymanie sprzętu chemicznego i środków ochrony wojsk przed skażeniami w gotowości do użycia;
- prawidłowa organizacja i zapewnienie niezawodności działania sprzętu chemicznego i środków materiałowych wojsk chemicznych;
- obsługiwanie techniczne;
- zbiórka, ewakuacja i remont uszkodzonego sprzętu chemicznego

29/ Tamże, pkt 681, str. 444.

30/ Tamże, pkt 661, str. 434.

oraz środków ochrony wojsk przed skażeniami i zapewnienie szybkiego ich powrotu do wojsk;

- szkolenie pododdziałów w zakresie znajomości sprzętu chemicznego i środków ochrony przed skażeniami;

- ciągle dowodzenie siłami i środkami zabezpieczenia techniczno-chemicznego.^{31/}

Spróbujmy powyższe zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego, metodą syntezy sprorowadzić do kilku podstawowych. Otóż zadania, w akapitach 1-5 określają pożądany stan i czynności, dotyczące zabezpieczenia techniczno-chemicznego samego sprzętu. Stąd można je nazwać jako: zaopatrywanie /1/, utrzymanie w sprawności /2-4/, ewakuacja i remont /5/. Natomiast zadania, zawarte w akapitach 6-7 określają formy działania w celu zabezpieczenia techniczno-chemicznego przez odpowiednie siły i środki. Zadania te można nazwać krótko szkoleniem /6/ i dowodzeniem /7/. Według tych podstawowych zadań i ich ustawienia w podanej kolejności, rozpatrzone zostaną zasady realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego w walce i operacji - podrozdział 3/. Natomiast poniżej autorzy przedstawiają zasady organizacji tych przedsięwzięć, będące w pewnym sensie uniwersalnymi, czyli dotyczącymi ogółu zadań zabezpieczenia techniczno-chemicznego.

2. Zasady organizacji zabezpieczenia techniczno-chemicznego na szczeblach taktycznych i operacyjnych

Do czasu ukazania się projektu nowego regulaminu walki w 1984 roku, organizowanie zabezpieczenia technicznego sprzętu chemicznego odbywało się według zasad ustalonych dla jednolitego zintegrowanego

31/ Tamże, pkt 677, str. 442.

systemu materiałowo-technicznego zabezpieczenia działań wojsk. Dokonany, tymże projektem regulaminu, wyraźny podział na zabezpieczenie techniczno-specjalne i zabezpieczenie tyłowe sugeruje potrzebę odrębnego rozpatrzenia sposobu organizacji przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego w ramach zabezpieczenia techniczno-specjalnego, aby uzyskać jasny pogląd co do zasad działania osób funkcyjnych i struktur organizacyjnych wojsk chemicznych, ich obowiązków w zakresie działania, a zwłaszcza współdziałania z osobami funkcyjnymi pionu technicznego i tyłowego. Analiza postanowień projektu nowego regulaminu nasuwa bowiem szereg pytań, a mianowicie:

- jaką rolę mają spełniać szefowie wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/w planowaniu i organizowaniu zabezpieczenia techniczno-chemicznego na szczeblach taktycznych i operacyjnych?

- jakie są ich obowiązki i zakres odpowiedzialności w tym względzie?

- jak i z kim powinni współdziałać, aby organizacja i realizacja procesu zabezpieczenia techniczno-chemicznego przebiegała harmonijnie i bezkolizyjnie w ramach zabezpieczenia techniczno-specjalnego?

Na powyższe i inne pytania nasuwające się w toku procesu badawczego, autorzy usiłują odpowiedzieć w formie konkretnych ustaleń lub propozycji, wynikłych z badań tej problematyki.

2.1. Organizacja zabezpieczenia techniczno-chemicznego na szczeblach taktycznych

Podstawą organizacji zabezpieczenia techniczno-specjalnego stanowią: decyzja i wytyczne dowódcy dywizji /pułku/; zarządzenia sztabów wyższego szczebla dowodzenia oraz odpowiednich przełożonych dowódców /szefów/.^{32/} Z powyższego wynika logicznie, że zabezpiecze-

^{32/} Regulamin walki wojsk lądowych-Sił Zbrojnych PRL, część I, dywizja, brygada, pułk /projekt/.Wyd.GZSzB-ASG WP. czerwiec 1984r, pkt 654, str. 429.

nie techniczno-specjalne na szczeblach taktycznych organizuje się i realizuje zgodnie z decyzją dowódcy i jego wytycznymi, obowiązującymi zarówno zastępcę dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych jak i szefów rodzajów wojsk i służb, w tym - szefów zabezpieczenia chemicznego. Oprócz tego, przy organizacji i realizacji tegoż zabezpieczenia, obowiązują ich zarządzenia wyższego szczebla dowodzenia i odpowiednich przełożonych.

Z kolei przejdźmy do określenia roli zastępcy dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych oraz szefów rodzajów wojsk i służb w planowaniu i organizowaniu przedsięwzięć zabezpieczenia technicznego. Wspomniany projekt regulaminu walki ustala, że przedsięwzięcia dotyczące zabezpieczenia technicznego i metrologicznego planuje i organizuje zastępca dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych, przy czym w zakresie zabezpieczenia technicznego z udziałem zastępcy dowódcy dywizji /pułku/ - kwatermistrza oraz szefów rodzajów wojsk i służb.^{33/} Jest on głównym organizatorem zabezpieczenia technicznego, kieruje jego realizacją a ponadto koordynuje działalność rodzajów wojsk i służb oraz tyłów w zakresie odtwarzania sprawności technicznej uzbrojenia i sprzętu technicznego. Organizuje rozpoznanie techniczne w zakresie wszystkich rodzajów uzbrojenia i sprzętu technicznego, organizuje też i koordynuje, we współdziałaniu z zastępcą dowódcy dywizji /pułku/ - kwatermistrem oraz szefami rodzajów wojsk i służb, ewakuację uzbrojenia i sprzętu technicznego oraz technicznych środków materiałowych. Zarządzenia /wytyczne/ zastępcy dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych obowiązują wszystkich szefów rodzajów wojsk i służb oraz dowódców oddziałów i pododdziałów. ^{34/}

33/ Tamże, pkt 655, str. 430.

34/ Tamże, pkt 663, str. 435.

Szefowie rodzajów wojsk /służb/, podlegli bezpośrednio dowódcy lub szefowi sztabu dywizji /pułku/ planują i organizują - na podstawie planu zabezpieczenia technicznego oraz zarządzeń dowódców /szefów/ rodzajów wojsk i służb szczebla nadrzędnego - zabezpieczenie techniczne /każdy w swoim zakresie/ i ponoszą bezpośrednią odpowiedzialność za jego realizację.^{35/} Szefowie zabezpieczenia chemicznego dywizji i pułków są więc zobowiązani tym postanowieniem do planowania i organizowania zabezpieczenia techniczno-chemicznego, ponosząc za to pełną i bezpośrednią odpowiedzialność przed swoimi dowódcami, a pośrednią - przed swymi szefami szczebla nadrzędnego. Są oni zobowiązani do meldowania w ustalonych terminach dowódcy lub szefowi sztabu o stanie ilościowym i jakościowym technicznego sprzętu chemicznego; organizowania eksploatacji, ewakuacji, remontu i zaopatrywania w techniczne środki materiałowe; kierowania pracą podległych oddziałów i pododdziałów w zakresie zabezpieczenia technicznego. Natomiast dla zastępcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych przekazują dane o ilości i stanie sprzętu czołgowo-samochodowego i uzbrojenia w podległych oddziałach /pododdziałach/.

Przedsięwzięcia dotyczące zabezpieczenia techniczno-chemicznego szefowie zabezpieczenia chemicznego uzgadniają: w zakresie obsługiwań technicznych, ewakuacji i remontu uzbrojenia i sprzętu technicznego - z zastępcą dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych; w zakresie dowozu technicznych środków bojowych i materiałowych oraz uzbrojenia i sprzętu technicznego, rozmieszczenia i przemieszczenia podległych oddziałów i pododdziałów technicznych, ich obrony i ochrony oraz wykorzystania dróg dowozu i ewakuacji - z zastępcą dowódcy dywizji /pułku/ - kwatermistrzem. Ustaleniem w po-

35/ Tamże, pkt 664, str. 435.

wyższym zakresie poświęca się oddzielny rozdział w planach zabezpieczenia działań wojsk, opracowywanych przez szefów rodzajów wojsk i służb,^{36/} a więc również w planach zabezpieczenia chemicznego działań wojsk.

Powyższe ustalenia regulaminowe określają rolę i miejsce szefów zabezpieczenia chemicznego oraz ich obowiązki i ogólne zasady współdziałania przy organizowaniu zabezpieczenia techniczno-chemicznego, czyli: co wykonują? Pozostaje jeszcze odpowiedzieć na pytanie: jak mają wykonywać swoje obowiązki w zakresie organizowania zabezpieczenia techniczno-chemicznego? Autorzy mają tu na myśli, odnośnie do szczebli taktycznych, nie tyle prace analityczno-koncepcyjne szefów zabezpieczenia chemicznego, ale przede wszystkim odzwierciedlenie ich przedsięwzięć organizacyjnych w odpowiednich dokumentach planistycznych i innych bojowych. Z analizy rozdziału XII projektu regulaminu walki wynika, że w zakresie zabezpieczenia technicznego/w tym również techniczno-chemicznego/ powinny być opracowywane:

- plan zabezpieczenia technicznego dywizji /pułku/;
- rozdział w planie zabezpieczenia chemicznego działań dywizji;
- niezbędne obliczenia /kalkulacje/ na mapie roboczej szefa zabezpieczenia chemicznego pułku;
- zarządzenia /wytyczne/ zastępcy dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych;
- zarządzenia szefów zabezpieczenia chemicznego.

Plan zabezpieczenia technicznego dywizji /pułku/, stanowiący podstawę organizacji zabezpieczenia technicznego, opracowuje zastę-

36/ Tamże, pkt 664, str. 435-436.

pca dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych z udziałem szefów rodzajów wojsk i służb, z zasady na mapie z legendą zawierającą niezbędne obliczenia i kalkulacje. Szef zabezpieczenia chemicznego dywizji /pułku/ powinien brać udział przy opracowaniu /ujęciu w planie/ takich zagadnień, jak:

- zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego;
- sposób organizacji zabezpieczenia oddziałów /pododdziałów/ w techniczny sprzęt chemiczny oraz techniczno-chemiczne środki materiałowe;
- zużycie reśursów eksploatacyjnych zależnie od wykonywanych przez wojska zadań;
- terminy i miejsce wykonania okresowych sprawdzeń i obsługiwań technicznych, ewakuacji i remontu uszkodzonego lub niesprawnego sprzętu chemicznego oraz jego powrotu do wojsk;
- rejony rozwinięcia oraz kolejność i sposób przesuwania pododdziałów technicznych /warsztatów chemicznych/ albo określenie ich miejsca w ugrupowaniu macierzystych oddziałów /pododdziałów/; sposób ich obrony i ochrony oraz dowodzenia nimi.

Rozdział w planie zabezpieczenia chemicznego działań dywizji, dotyczący zabezpieczenia techniczno-chemicznego można rozpatrywać w dwóch wariantach. W pierwszym - niektóre zagadnienia zabezpieczenia techniczno-chemicznego mogą być wrysowane na części graficznej planu /mapa/, na przykład miejsca pracy warsztatów chemicznych i ich przesunięcia; rejony obsługiwań technicznego sprzętu chemicznego, jego ewakuacji i remontu oraz dostarczania do wojsk. Natomiast w legendzie do planu zabezpieczenia chemicznego mogłyby być wyszczególnione: zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego, potrzeby remontowe sprzętu chemicznego i możliwości wykonawcze

warsztatów oraz inne, wymierne wskaźniki. Należy jednak zauważyć, że tenże wariant, w związku z wyłączeniem zabezpieczenia materiałowo-technicznego ze składu przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego, będzie raczej nietypowy.

W drugim wariantcie, bardziej typowym, będzie ujęcie przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego na mapie roboczej i w dokumentach oficera do spraw zaopatrzenia /pomocnika szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji/. Tam powinny znaleźć się wszystkie zagadnienia z planu zabezpieczenia technicznego dywizji, a dotyczące zabezpieczenia techniczno-chemicznego. Ten wariant jest preferowany m.in. na kursach w Akademii Obrony Przeciwchemicznej ministerstwa obrony ZSRR.

Mapa robocza szefa zabezpieczenia chemicznego pułku powinna zawierać przedsięwzięcia zabezpieczenia techniczno-chemicznego, realizowane na szczeblu pułku, a przede wszystkim: wyszczególnienie zadań zabezpieczenia techniczno-chemicznego, sposób zabezpieczenia plutonu chemicznego i batalionów /samodzielnych pododdziałów/ pułku w sprzęt i środki chemiczne, planowane zużycie resursów eksploatacyjnych instalacji specjalnych, miejsce i możliwości remontowe warsztatów chemicznych /WCh-65/, rejon zbiórki uszkodzonego lub niesprawnego sprzętu chemicznego, punkty zaopatrywania w sprzęt chemiczny i materiały eksploatacyjne ze szczebla nadrzędnego. Wszystkie powyższe dane powinny być zgodne z planem zabezpieczenia technicznego pułku, w opracowaniu którego uczestniczy szef zabezpieczenia chemicznego pułku.

Na podstawie planów zabezpieczenia technicznego /rozdziału w planie zabezpieczenia chemicznego lub danych z mapy roboczej/ są wydawane odpowiednie zarządzenia zabezpieczenia działań /bojowe/.

Ponieważ projekt regulaminu walki określa, że w sprawach zabezpieczenia technicznego mogą być wydawane zarówno zarządzenia zastępcy dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych, jak też zarządzenia szefów rodzajów wojsk i służb, powstaje pytanie: jak należy postępować, aby zabezpieczenie techniczno-chemiczne regulowane było jednoznacznie, bez zbędnych powtórzeń w kilku zarządzeniach? Autorzy, reprezentujący tylko jeden rodzaj wojsk, nie są kompetentni udzielić jednoznacznej odpowiedzi na powyższe pytanie, bowiem ten problem wymaga odgórnego uregulowania w stosunku do wszystkich rodzajów wojsk i służb. Jednakże już teraz można stwierdzić, że zarządzenia /wytyczne/ zastępcy dowódcy dywizji /pułku/ do spraw technicznych powinny zawierać, w zakresie zabezpieczenia techniczno-chemicznego, podstawowe zadania i terminy ich realizacji mające obowiązywać te oddziały i pododdziały, które nie są podległe szefowi zabezpieczenia chemicznego, czyli wszystkie z wyjątkiem kompanii /plutonu/ chemicznej dywizji /pułku/. Natomiast zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego pododdziałów wojsk chemicznych mogą być zawarte w zarządzeniu bojowym szefa zabezpieczenia chemicznego dla tych pododdziałów. W związku z powyższym, szef zabezpieczenia chemicznego dywizji /pułku/ powinien uczestniczyć w opracowaniu zarządzenia zabezpieczenia technicznego dywizji /pułku/.

Do zarządzenia zabezpieczenia technicznego dywizji /pułku/ szefowie zabezpieczenia chemicznego tych szczebli dowodzenia powinni podawać /uzgadniać/:

- zakres remontów sprzętu chemicznego, realizowanych na szczeblu dywizji /pułku/;
- sposoby, kolejność i miejsca ewakuacji /zbiórki/ uszkodzonego sprzętu, którego dywizja /pułk/ nie jest w stanie wyremontować

własnymi siłami;

- terminy składania meldunków i zapotrzebowań na techniczny sprzęt chemiczny i materiały eksploatacyjne.

Należy zaznaczyć, że na kursach w ZSRR zaleca się opracowywać od szczebla dywizji - zarządzenie zabezpieczenia techniczno-chemicznego, gdzie poza powyższymi danymi, podaje się: wysokość zapasów ruchomych sprzętu i środków chemicznych oraz terminy dostaw, miejsca rozwinięcia DPZ i PZSU dywizji.

W zarządzeniu bojowym szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji /pułku/ dla dowódcy kompanii chemicznej dywizji /plutonu chemicznego pułku/ podaje się:

- kolejność remontów siłami kompanii /plutonu/;
- sposób, kolejność i miejsce ewakuacji uszkodzonego sprzętu chemicznego, którego kompania /pluton/ nie może wyremontować własnymi siłami;
- rejony i czas pracy PZSU; PZUS
- terminy zakończenia prac remontowych i obsługi sprzętu;
- zakres prac remontowych wykonywanych siłami kompanii na rzecz oddziałów dywizji;
- siły i środki, które należy wydzielić do grup ewakuacyjno-remontowych, rejony i czasy ich zbiórki;
- terminy składania meldunków i zapotrzebowań na brakujący sprzęt techniczny i materiały eksploatacyjne.

Według koncepcji radzieckich, w zarządzeniu bojowym dla dowódcy kompanii /plutonu/ podaje się również: terminy i sposób uzupełnienia ruchomych zapasów sprzętu i środków chemicznych oraz rejon rozwinięcia i czas pracy DPZ /PPG/.

2.2. Organizacja zabezpieczenia techniczno-chemicznego
na szczeblu operacyjnym /armii/

Zabezpieczenie techniczno-chemiczne organizuje szefostwo wojsk chemicznych armii, na całą operację. Szef wojsk chemicznych armii wypracowuje koncepcję zabezpieczenia techniczno-chemicznego, uwzględniając przede wszystkim: rodzaj operacji, sposób jej prowadzenia i przybliżony czas trwania; ilościowy i jakościowy skład wojsk, ich miejsce i zadania w ugrupowaniu **operacyjnym, możliwości bojowe** nieprzyjaciela. Koncepcję tą wypracowuje na podstawie:

- zarządzenia zabezpieczenia techniczno-chemicznego szefa wojsk chemicznych wyższego szczebla /frontu/;
- zarządzeń i wytycznych zastępcy dowódcy armii do spraw technicznych;
- uzgodnień dokonanych z zastępcą dowódcy armii do spraw technicznych i z zastępcą dowódcy armii - kwatermistrzem;
- znajomości sytuacji technicznej podległych i przydzielonych wojsk chemicznych;
- znajomości stanu ilościowego i jakościowego sprzętu chemicznego w ZT i oddziałach ogólnowojskowych i rodzajów wojsk;
- możliwości odtwarzania sprawności technicznej sprzętu wojsk chemicznych przez podległe pododdziały remontowe.

Szef wojsk chemicznych uzgadnia z zastępcą dowódcy armii do spraw technicznych przedsięwzięcia dotyczące ~~obrotów technicznych~~, ewakuacji i remontu sprzętu chemicznego, zaś z zastępcą dowódcy armii - kwatermistrzem przedsięwzięcia dotyczące dowozu sprzętu i środków chemicznych, rozmieszczenia i przemieszczania podległych mu pododdziałów remontowych oraz wykorzystania dróg dowozu i ewakuacji.

W czasie wypracowania koncepcji zabezpieczenia techniczno-chemicznego, szef wojsk chemicznych armii powinien kierować się następującymi zasadami:

- skupiania wysiłku na utrzymaniu technicznego sprzętu chemicznego w stałej gotowości do użycia oraz odtwarzaniu sprawności technicznej tego sprzętu w ZT i oddziałach wykonujących główne zadania bojowe;

- uzupełniania we właściwym czasie i do nakazanych norm sprzętu i środków materiałowych;

- zapewnienia szybkiego powrotu do wojsk wyremontowanego sprzętu chemicznego.

W czasie oceny sytuacji dokonywanej przez dowódcę lub szefa sztabu w zakresie zabezpieczenia techniczno-chemicznego, szef wojsk chemicznych zobowiązany jest zameldować:

- stan ilościowy i jakościowy sprzętu chemicznego w ZT i oddziałach wojsk chemicznych;

- organizację eksploatacji, ewakuacji i remontu sprzętu chemicznego;

- organizację zaopatrzenia w sprzęt i środki chemiczne;

- sposób kierowania pracą podległych ZT i pododdziałów.

Wypracowana, uzgodniona i zatwierdzona koncepcja zabezpieczenia techniczno-chemicznego szefa wojsk chemicznych stanowi podstawę do opracowania planu zabezpieczenia techniczno-chemicznego w wydziale zaopatrzenia, eksploatacji i remontu SWChem armii. Tam opracowuje się wstawkę do rozkazu technicznego /zarządzenia zabezpieczenia technicznego armii/ lub oddzielne zarządzenie zabezpieczenia techniczno-chemicznego dla ZT /oddziałów/ ogólnowojskowych i rodzajów wojsk. W tym ostatnim przypadku to zarządzenie podpisuje

szef sztabu i zastępca dowódcy armii do spraw technicznych. Zadania dla wojsk chemicznych armii w zakresie zabezpieczenia techniczno-chemicznego przekazuje się w zarządzeniach bojowych szefa wojsk chemicznych armii, bądź też oddzielnymi zarządzeniami zabezpieczenia techniczno-chemicznego armii.

W planie zabezpieczenia techniczno-chemicznego opracowywanego na mapie z legendą, przedstawia się graficznie:

- niezbędne dane o nieprzyjacielu;
- linie rozgraniczenia i zadania armii /ZT/;
- rozmieszczenie i przesunięcie na całą głębokość operacji: tyłowych stanowisk dowodzenia, składów sprzętu chemicznego, pododdziałów remontu sprzętu chemicznego, punktów zbiórki uszkodzonego sprzętu chemicznego;
- rejonu rozmieszczenia ZT i oddziałów /pododdziałów/ wojsk chemicznych; rejonny /punkty/ zabiegów specjalnych, punkty zbiórki skażonego umundurowania;
- przewidywane lądowiska śmigłowców dostarczających doraźnie sprzęt i środki chemiczne /np. w rejonach zabiegów specjalnych/;
- drogi dowozu i ewakuacji.

W legendzie do planu zabezpieczenia techniczno-chemicznego umieszcza się pozostałe zagadnienia, których nie można przedstawić graficznie, na przykład cele i zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego, niezbędne kalkulacje liczbowe, zestawienia norm należności sprzętu, możliwości remontowe warsztatów chemicznych.

Zarządzenia zabezpieczenia techniczno-chemicznego dla związków taktycznych /oddziałów/ i rodzajów wojsk armii /albo wstawka do zarządzenia zabezpieczenia technicznego armii/ powinny zawierać:
a/ w części informacyjnej:

- informacje o działaniach nieprzyjaciela, mających wpływ na

przewidywane straty i zużycie sprzętu i środków chemicznych;

- przedsięwzięcia zabezpieczenia techniczno-chemicznego, realizowane ze szczebla armii na korzyść ZT i oddziałów;
- wysokość i terminy dostaw sprzętu chemicznego;
- rejon rozmieszczenia PSChem, sposób realizacji nieplanowanych dostaw /np. do rejonów zabiegów specjalnych/;
- wysokość armijnego funduszu wymiennego indywidualnych środków ochrony przed skażeniami;
- rejony rozwinięcia armijnych środków remontowych sprzętu chemicznego.

b/ w części zadaniowej:

- wysokość gromadzonych zapasów i czas ich zgromadzenia;
- czas zakończenia obsługi technicznych sprzętu;
- sposoby zbierania uszkodzonego sprzętu chemicznego i skażonych indywidualnych środków ochrony;
- sposoby i miejsca ewakuacji uszkodzonego sprzętu wojsk chemicznych;
- zakres remontu sprzętu w ZT;
- wysokość funduszu wymiennego indywidualnych środków ochrony przed skażeniami i sposób jego wykorzystania;
- terminy składania zapotrzebowań i meldunków.

W zarządzeniach bojowych dla wojsk chemicznych armii /lub w zarządzeniach zabezpieczenia techniczno-chemicznego/ przekazuje się:

a/ w części informacyjnej:

- informacje o działaniach nieprzyjaciela;
- rejon rozmieszczenia i czas pracy PSSChem oraz sposób dowozu środków materiałowych;

- przydzielony fundusz wymienny indywidualnych środków ochrony przed skażeniami i sposób jego wykorzystania;

- rejony rozmieszczenia armijnych środków remontowych i czas ich zajęcia.

b/ w części zadaniowej:

- terminy utworzenia i wysokość zapasów sprzętu i środków chemicznych;

- terminy zakończenia prac remontowych i obsługa sprzętu;

- zakres remontów prowadzonych własnymi siłami;

- czas odtwarzania zdolności do działań po wykonaniu zadań;

- przedsięwzięcia realizowane na korzyść ZT i oddziałów armii, siły i środki do ich wykonania, czas, rejony i komu mają być podporządkowane;

- terminy składania zapotrzebowań i meldunków.

Wyżej wymienione przedsięwzięcia organizacyjne powinny zapewnić warunki realizacji zadań zabezpieczenia techniczno-chemicznego, zarówno w oddziałach /pododdziałach/ i związkach taktycznych ogólnowojskowych i rodzajów wojsk /służb/ własnymi siłami jak też siłami i środkami wojsk chemicznych.

3. Zasady realizacji zabezpieczenia techniczno-chemicznego

Zabezpieczenie techniczno-chemiczne realizuje się w celach utrzymania sprzętu chemicznego w stałej sprawności i gotowości do użycia, zapewnienia jego niezawodności w działaniu, a w przypadku powstania uszkodzeń - szybkiego przywracania sprawności oraz zapewnienia powrotu sprzętu do wojsk.

Uwzględniając obszerny zakres zadań zabezpieczenia techniczno-chemicznego oraz powszechność wyposażenia żołnierzy i pododdziałów w sprzęt chemiczny oraz szeroki asortyment tego sprzętu, można

stwierdzić, że ilość sił zaangażowanych w realizację tego rodzaju zabezpieczenia będzie odpowiednio duża, a jednocześnie zróżnicowana. Część zadań zabezpieczenia techniczno-chemicznego będzie realizowana przez wszystkich żołnierzy, część zaś przez obsługi instalacji i załogi wozów bojowych, zaś pozostałe zadania - przez wyspecjalizowane siły, pododdziały i warsztaty chemiczne.

3.1. Zaopatrywanie w sprzęt i materiały techniczno-chemiczne

Zaopatrywanie realizuje się w celu zapewnienia wojskom niezbędnej ilości sprzętu technicznego, zestawów naprawczych, części wymiennych i materiałów eksploatacyjnych. Istnieje konieczność przeprowadzenia ostrego przedziału kompetencji pomiędzy zaopatrywaniem w sprzęt i materiały techniczno-chemiczne w ramach zabezpieczenia techniczno-chemicznego, a zaopatrywaniem, realizowanym w zabezpieczeniu tyłowym. Dość ogólne sformułowania poszczególnych punktów projektu regulaminu walki nie stwarzają w tym względzie jasnego obrazu, jeżeli będziemy czytać, na przykład tylko zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego. Jeżeli natomiast to zadanie zabezpieczenia techniczno-chemicznego zinterpretujemy w świetle nadrzędnego w stosunku do niego zabezpieczenia technicznego, które określa jako swój cel między innymi: "... zaopatrzenie oddziałów /pododdziałów/ w uzbrojenie i sprzęt techniczny ... oraz techniczne środki materiałowe ", otrzymamy wyjaśnienie, jakich asortymentów sprzętu chemicznego to zaopatrywanie dotyczy.

Tak więc pod określeniem: „ przyjmowanie i dostarczanie oddziałom /pododdziałom/ sprzętu chemicznego oraz chemicznych środków materiałowych ", w części realizowanej w ramach zabezpieczenia techniczno-chemicznego, należy rozumieć zaopatrywanie wojsk w sprzęt chemiczny na podwoziach samochodowych /transporterach, przyczepach/

oraz zestawy naprawcze, części wymienne i materiały eksploatacyjne niezbędne do zapewnienia eksploatacji, obsługi technicznego i remontu sprzętu chemicznego.

Zasadnicza część sprzętu i chemicznych środków materiałowych dostarczana będzie w ramach zabezpieczenia tyłowego. Podział ten ma znaczenie głównie teoretycznie, gdyż w realizacji tego zadania biorą udział te same osoby funkcyjne z wojsk chemicznych, te same ogniwa i źródła zaopatrzenia, które zapewniają realizację całości przedsięwzięć zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne. Zadania i obowiązki tych osób funkcyjnych zostaną szczegółowo przedstawione w rozdziale IV.

3.2. Utrzymanie w sprawności sprzętu chemicznego

Realizuje się powyższe w celu utrzymania sprzętu chemicznego w stałej sprawności i gotowości do użycia oraz zapewnienia niezawodności jego działania w czasie realizacji zadań związanych z wykorzystaniem tego sprzętu. Obejmuje ono zapewnienie właściwej eksploatacji i dokonywanie niezbędnych przeglądów obsługi technicznych sprzętu chemicznego będącego w indywidualnym wyposażeniu żołnierzy, zamontowanego na wozach bojowych i pojazdach specjalnych oraz sprzętu pododdziałów wojsk chemicznych.

Eksploatację sprzętu chemicznego zgodnie z jego przeznaczeniem w toku działań zapewniają wszyscy użytkownicy pod nadzorem instruktorów i szefów zabezpieczenia chemicznego. Okresowe obsługiwanie techniczne instalacji specjalnych oraz legalizację przyrządów dozymetrycznych wykonują warsztaty remontowe związków taktycznych oraz pododdziały remontowe wojsk chemicznych.

Planowo-profilaktyczne obsługiwanie techniczne sprzętu chemicznego obejmuje: przeglądy kontrolne, obsługiwanie codzienne

i obsługiwania techniczne Nr 1 i 2. Terminy obsługiwania technicznego /OT-1, OT-2/ ilustruje tabela 1. Ponadto, w ramach obsługiwania technicznego prowadzi się sprawdzenie masek przeciwgazowych w atmosferze skażonej oraz cechowanie i legalizację przyrządów dozymetrycznych z wykorzystaniem źródeł promieniowania. Przeglądy kontrolne i obsługiwanie codzienne sprzętu wojsk chemicznych organizują dowódcy pododdziałów w ramach kompleksowych przeglądów i obsług sprzętu. Fachowej pomocy udzielają i niezbędnych środków materiałowych do naprawy wykrytych uszkodzeń dostarczają na szczeblu batalionu - instruktor chemiczny, na szczeblu pułku szef zabezpieczenia chemicznego i majster sprzętu chemicznego, w dywizji - szef zabezpieczenia chemicznego i warsztat naprawy sprzętu chemicznego batalionu remontowego. Przeglądów i obsługiwanie codziennego dokonują bezpośredni użytkownicy /obsługi, załogi/. W pododdziałach i oddziałach wojsk chemicznych te przedsięwzięcia organizują i wszechstronnie zabezpieczają dowódcy pododdziałów. Obsługiwanie techniczne Nr 1 i 2 organizują i planują oraz dostarczają niezbędnych środków materiałowych szefowie zabezpieczenia chemicznego, zaś wykonują instruktorzy chemiczni, mechanicy /majstrowie/ sprzętu chemicznego i pododdziały remontowe sprzętu chemicznego przy udziale użytkowników, obsług i załóg. Obsługiwanie technicznego sprzętu chemicznego dokonuje się na szczeblach pułk-dywizja.

MIĘDZY NAPRAWCZE SPRZĘTU CHEMICZNEGO

/będącego w użytku/

Lp.	Nazwa sprzętu	Obsługiwanie techniczne		Naprawa średnia	Naprawa główna	Uwagi
		OT-1	OT-2			
1	2	3	4	5	6	7
1.	Indywidualne środki ochrony przed skażeniami	1 mies.	-	wg potrzeb	-	nie prowadzi się naprawy głównej
2.	UFW	6 mies.	-	wg potrzeb	-	
3.	Automatyczny sygnalizator skażeń	1 mies.	-	100 godz.	300 godz.	
4.	PPChR	3 mies.	-	150 godz.	-	
5.	PChR	3 mies.	-	wg potrzeb	-	
6.	Zespół urządzeń do rozpoznania skażeń	5 000 km	-	60 000 km	-	
7.	Rentgenometr DP-3	1 mies.	-	140 godz.	420 godz.	
8.	Rentgenoradiometr DP-66	1 mies.	-	200 godz.	600 godz.	
9.	Instalacja IRS	25 mtg.	-	150 mtg.	450 mtg.	
10.	Zespół pompowy ZP-800	25 mtg.	100 mtg.	200 mtg.	400 mtg.	
11.	Instalacja AGW-3	3 mies.	-	300 mtg.	600 mtg.	
12.	Instalacja DDA	25 godz.	50 godz.	180 godz.	360 godz.	
13.	Urządzenie grzejne UG	25 mtg.	50 mtg.	200 mtg.	400 mtg.	
14.	Zestawy do zabiegów specjalnych	3 mies.	-	4 lata	-	
15.	Warsztat WCh-65	6 mies.	-	wg potrzeb	-	
16.	Warsztat RWCh	6 mies.	-	4 lata	-	

Uwaga: - naprawy bieżącego sprzętu przeprowadza się łącznie z obsługą lub przeglądem technicznym, lub niezależnie od nich w miarę potrzeb.



3.3. Ewakuacja i remont uszkodzonego sprzętu chemicznego

Uszkodzony /niesprawny/ sprzęt chemiczny ewakuuje się z pola walki /dróg marszu/ w celu odtwarzania sprawności technicznej i przywrócenia go wojskom. Ewakuuje się również sprzęt chemiczny, utracony przez użytkowników lub tych użytkowników pozbawiony. Pomiędzy ewakuacją i remontem istnieje ścisły związek przedstawiony poniżej.

3.3.1. Ewakuacja uszkodzonego sprzętu

Jedną z zasad prowadzenia remontu jest kierowanie sił i środków remontowych do uszkodzonego sprzętu. W stosunku do sprzętu chemicznego zasadę tą można stosować tylko do sprzętu pododdziałów chemicznych. Pozostały sprzęt może być remontowany po uprzedniej ewakuacji do środków remontowych. O przyjęciu takiego rozwiązania decydują: mała ilość środków remontowych, duże rozproszenie uszkodzonego sprzętu i mała /w stosunku do jednego egzemplarza większości sprzętu/ pracochłonność remontów.

Ewakuacja uszkodzonego sprzętu chemicznego może odbywać się dwoma drogami. Sprzęt zamontowany na wozach bojowych i pojazdach mechanicznych ewakuowany będzie wraz z tymi pojazdami na PZUS i tam remontowany. Natomiast sprzęt uszkodzony, będący na indywidualnym wyposażeniu żołnierzy lub utracony przez użytkowników, zbierany będzie przez wyznaczone do tego celu grupy i przekazywany do pododdziałów zaopatrzenia, tam segregowany i kierowany do remontu przez własne warsztaty lub do pododdziałów zaopatrzenia szczebla nadrzędnego. Decyzję o podjęciu remontu lub kierowania sprzętu do środków remontowych przełożonego podejmuje szef zabezpieczenia chemicznego po uwzględnieniu stopnia uszkodzenia tego sprzętu i możliwości remontowych własnych warsztatów. Do ewakuacji sprzętu chemicznego wykorzystywane będą powracający po dowozie zaopatrzenia transport podod-

działów zaopatrzenia. W prowadzeniu ewakuacji obowiązuje zasada dowożenia tego sprzętu „ na siebie ” to znaczy, że ewakuację sprzętu do pododdziałów remontowych organizuje szczebel, który tymi pododdziałami dysponuje. Wraz z ewakuacją uszkodzonego sprzętu prowadzi się ewakuację sprzętu zdobytego na nieprzyjacielu, a przydatnego do wykorzystania.

3.3.2. Remont sprzętu chemicznego

Ze względu na właściwości konstrukcyjne i szczególne wymagania taktyczno-techniczne w stosunku do sprzętu chemicznego, remont tego sprzętu mogą prowadzić tylko wyspecjalizowane siły i środki.

Zakres prac remontowych określają przewidywane wskaźniki strat /tabela 2/, zaś czas napraw - normy naprawcze /tabela 1./.

Tabela 2.

ORIENTACYJNE WSKAŹNIKI STRAT W SPRZĘCIE CHEMICZNYM

Nazwa sprzętu /grupy/	Średnie dobowe straty w %.					
	pz		DZ		A	
	bez BMR	z BMR	bez BMR	z BMR	bez BMR	z BMR
1	2	3	4	5	6	7
Maska przeciwgazowa filtracyjna	10	15	7	10	5	7
Maska izolacyjna	7	10	5	7	3	5
Ogólnowojskowa odzież ochronna	15	20	10	15	7	10
Przyrządy rozpoznania skażeń	7	10	5	7	3	5
Instalacje specjalne	8	12	6	8	4	6
Zestawy odkażające	7	10	10	15	3	5
Urządzenia filtrowentylacyjne	6	8	4	6	1	2

Przedstawione /w tabeli 2/ wskaźniki strat w sprzęcie chemicznym dotyczą oddziałów, ZT i armii działających w pierwszym rzucie, w działaniach zaczepnych. Z przedstawionej ilości strat kwalifikuje się do remontu:

a/ instalacji: bieżącego - 50 % ;

średniego - 20 % ;

głównego - 10 %.

b/ pozostałego sprzętu: bieżącego - 50 % ;

średniego - 30 %.

Okolo 20 % stanowią straty bezpowrotne. Na szczeblu dywizji i armii, sprzęt zakwalifikowany do remontu głównego zaliczany jest również do strat bezpowrotnych.

Jak wynika z przedstawionych zestawień, pełne wykonanie tylko remontów bieżących pozwala na odzyskanie sprzętu odpowiadającego połowie strat dobowych.

Właściwości konstrukcyjne sprzętu pozwalają na określenie czasu trwania remontów w typowych warsztatach chemicznych. Przykładowe jednostkowe normy czasowe na wykonanie remontów podstawowego sprzętu przedstawia tabela 3.

Tabela 3.

JEDNOSTKOWE NORMY CZASOWE NA REMONT PODSTAWOWEGO SPRZĘTU CHEMICZNEGO x/

Lp.	Nazwa sprzętu	Jednostkowe normy czasowe w godz.	
		" RB "	" RS "
1	2	3	4
1.	Maska p/gaz. filtracyjna	0,25	0,4
2.	Maska p/gaz. izolacyjna	0,25	1

1	2	3	4
3.	UFW schronów	0,75	1,5
4.	UFW wozów bojowych	0,75	1,5
5.	PChR	0,5	2
6.	Automatyczny sygnalizator skażeń	3	9
7.	Rentgenoradiometr	0,33	4
8.	Rentgenometr pokładowy	0,33	4
9.	PRChR	1	1
10.	Zestawy odkażające	-	0,5
11.	Instalacja IRS /ARS/	10	80
12.	Motopompa	4	40
13.	Instalacja AGW-3M	15	100
14.	Instalacja BU-4M	3	20
15.	Urządzenia grzejne UG	4	40
16.	Samochód rozpoznania skażeń	6	24

x/ Informator z dziedziny zabezpieczenia chemicznego operacji. Chem 224/84, str. 108.

Rodzaj sprzętu remontowanego oraz zakres wykonywanych remontów na poszczególnych szczeblach organizacyjnych zależy od technicznego wyposażenia pododdziałów remontowych.

Na szczeblu batalionu /równorzędnego/ znajduje się zestaw naprawczy typu ZNCh-65 obsługiwany przez instruktora chemicznego. Wykorzystywany on jest do wykonywania remontów bieżących masek przeciwgazowych filtracyjnych i odzieży ochronnej.

Na szczeblu pułku i w niektórych samodzielnych oddziałach /pododdziałach/ dywizji występuje warsztat sprzętu chemicznego typu WCh-65 obsługiwany przez majstra sprzętu chemicznego. Przy pomocy

WCh-65 można wykonywać remonty bieżące masek przeciwgazowych filtracyjnych i izolacyjnych, odzieży ochronnej i przyrządów rozpoznania skażeń chemicznych /PChR/ oraz zestawów odkażających. Dobowe możliwości remontowe warsztatu naprawy sprzętu chemicznego WCh-65 przedstawiono w tabeli 4.

Na szczeblu dywizji zmechanizowanej /pancernej/ znajdują się dwa ruchome warsztaty remontu sprzętu chemicznego. W kompanii chemicznej jest warsztat RWCh-65 obsługiwany przez 5 ludzi. Przeznaczony jest głównie do wykonywania obsług technicznych, przeglądów i remontu /bieżącego i średniego/ sprzętu kompanii chemicznej, może być jednak wykorzystany do remontu sprzętu /szczególnie dozymetrycznego/ pododdziałów dywizji. Dobowe możliwości remontowe RWCh-65 przedstawia tabela 5. W batalionie remontowym znajduje się warsztat RWCh-72, obsługiwany przez 5 ludzi. Przeznaczony jest on do wykonywania remontów bieżących i średnich sprzętu chemicznego zamontowanego na wozach bojowych, może również prowadzić remont sprzętu chemicznego ewakuowanego do batalionu remontowego dywizji. Dobowe możliwości remontowe RWCh-72 przedstawia tabela 6.

W armii występuje pluton remontu sprzętu chemicznego wchodzący organizacyjnie w skład batalionu remontu pojazdów kołowych ABR. Pluton wykonuje w zasadzie remonty średnie sprzętu chemicznego, a w razie potrzeby również bieżące. Dobowe możliwości remontowe plutonu przedstawia tabela 7.

Ogólne zestawienie sił i środków /warsztatów/ remontowych w DZ/DPanc/ i w armii ilustruje tabela 8.

Tabela 4.

DOBOWE MOŻLIWOŚCI REMONTOWE WARSZTATU
NAPRAWY SPRZĘTU CHEMICZNEGO WCh-65

/przy wykonywaniu jednego z wymienionych remontów/

Lp.	Rodzaj sprzętu	Rodzaj remontu	Norma jednost. w rbg.	Liczba jednostek wyremontowanego sprzętu
1.	Maska przeciwgazowa filtracyjna	RB	0,2	30
		RS	0,4	15
2.	Maska izolacyjna	RB	0,25	24
		RS	1	6
3.	Przyrząd rozpoznania chemicznego PChR	RB	0,33	18
4.	Zestawy odkażające	RS	0,5	12

Efektywny dzień pracy przy remoncie sprzętu - 6 godz.

Tabela 5.

DOBOWE MOŻLIWOŚCI REMONTOWE WARSZTATU
NAPRAWY SPRZĘTU CHEMICZNEGO RWCh-65

Grupa	Lp.	Nazwa sprzętu	Rodzaj remontu	Norma jednostk. rbg.	Ilość wyremontowanego sprzętu /sztuk/	Razem rbg.
1	2	3	4	5	6	7
I	1.	Maska przeciwgazowa filtracyjna	RB	0,2	60	12
			RS	0,4	30	12
	2.	Maska izolacyjna	RB	0,25	48	12
			RS	1	12	12

1	2	3	4	5	6	7
II	3.	Przyrządy rozpoznania chemicznego PChR	RB	0,33	72	24
			RS	2	12	24
	4.	Przyrządy dozymetryczne	RB	0,33	72	24
			RS	4	6	24
	5.	Automatyczne sygnalizatory skażeń	RB	3	6	24
			RS	9	2,5	24
III	6.	Instalacje rozlewcze	RB	10	2	19
	7.	Motopompy	RB	4	5	19
	8.	Zestawy odkażające	RS	0,5	38	19

Efektywny dzień pracy:

- 1. D-ca dr. - rentgenomechanik 1 - 12 rbg
- 2. st.mechanik 2 - 24 rbg
- 3. mechanik 1 - 12 rbg
- 4. kierowca - mechanik 1 - 7 rbg

Razem: 5 - 55 rbg.

Podział pracy:

- Grupa I - remont masek przeciwigazowych - mechanik-12rbg.
- Grupa II - remont przyrządów rozpoznania - d-ca dr. st. mechanik - 24 rbg.
- Grupa III - remont instalacji i zestawów - st.mechanik, kierowca - 19 rbg.

Tabela 6.

DOBOWE MOŻLIWOŚCI REMONTOWE WARSZTATU
NAPRAWY SPRZĘTU CHEMICZNEGO RWCh-72

Grupa	Lp.	Nazwa sprzętu	Rodzaj remontu	Norma jednostkowa w rbg.	Ilość wyremontowanego sprzętu /sztuk/	Razem rbg.
1	2	3	4	5	6	7
I.	1.	Maska przeciwgazowa filtracyjna	RB	0,2	60	12
			RS	0,4	30	12
	2.	Maska przeciwgazowa izolacyjna	RB	0,25	48	12
			RS	1	12	12
	3.	UFW wozów bojowych	RS	1,5	8	12
	II.	4.	Przyrządy dozymetryczne	RB	0,33	72
RS				4	6	24
5.		Automatyczne sygnalizatory skażeń	RB	3	8	24
			RS	9	2,75	24
6.		Przyrządy rozpoznania chemicznego PChR	RB	0,33	72	24
			RS	2	12	24
III.	7.	Instalacje rozlewcze IRS	RB	10	1,2	12
	8.	Motopompy	RB	4	3	12
IV.	9.	Zestawy odkażające	RS	0,5	14	7

Efektywny dzień pracy: D-ca drużyny-rentgenomechanik 1-12 rbg.
starszy mechanik 2-24 rbg.
mechanik 1-12 rbg.
kierowca 7 rbg.

Podział zadań:

- Grupa I - remont masek i UFW - mechanik - 12 rbg.
 Grupa II - remont przyrządów rozpoznania skażeń
 - d-ca dr., starszy mechanik - 24 rbg.
 Grupa III - remont instalacji - starszy mechanik - 12 rbg.
 Grupa IV - remont zestawów - kierowca - 7 rbg.

Tabela 7.

DOBOWE MOŻLIWOŚCI REMONTOWE PLUTONU
 REMONTU SPRZĘTU CHEMICZNEGO /remont średni/

Grupa	Lp.	Nazwa sprzętu	Norma jednostkowa rbg.	Ilość wyremontowanego sprzętu /sztuk/	Razem rbg.
1	2	3	4	5	6
I.	1.	Maski pgaz.filtracyjne	0,33	200	66
	2.	Maski izolacyjne	0,5	132	66
	3.	UFW wozów bojowych	1,5	44	66
	4.	UFW do schronów	4	16,5	66
II.	5.	Przyrządy rozpoznania chemicznego PChR	2	27,5	55
	6.	Automatyczne sygnalizatory skażeń	9	6	55
	7.	Przyrządy dozymetryczne	5	11	55
III.	8.	Motopompy	40	1,2	66
	9.	Instalacje rozlewcze IRS	80	0,8	66
	10.	Zestawy odkażające	0,5	132	66

Efektywny dzień pracy:

- dr.remontu środków ochrony przed skażeniami -
1 - 6 ludzi - 66 rbg.
- dr.remontu sprzętu rozpoznania 1 - 5 ludzi - 55 rbg.
- dr.remontu instalacji specjalnych 1 - 6 ludzi - 66 rbg.

Podział zadań:

- Grupa I - dr.remontu środków ochrony przed skażeniami - 66 rbg.
- Grupa II - dr.remontu sprzętu rozpoznania - 55 rbg.
- Grupa III - dr.remontu instalacji specjalnych - 66 rbg.

Tabela 8.

ZESTAWIENIE ŚRODKÓW REMONTOWYCH

a/. Dywizji zmechanizowanej /pancernej/

Nazwa warsztatu	Oddziały i pododdziały								Razem
	pz/pcz/4	pa	pa plot	brozp	bsap	bzaop	brem	kchem	
WCh-65	4	1	1	1	1	1	-	-	9
RWCh-65	-	-	-	-	-	-	-	1	1
RWCh-72	-	-	-	-	-	-	1	-	1

b/. Armii

Nazwa warsztatu /pododdziału/	Związki taktyczne i oddziały								Razem
	DZ/DPanc/ pięć/	ABROT	ABAA	BSap	BChem	ABR	ABMZ	Inne	
WCh-65	45	1	1	1	4	-	1	11	64
RWCh-65	5	-	-	-	1	-	1	-	7
RWCh-72	5	-	-	-	1	-	-	-	6
plrschem	-	-	-	-	-	1	-	-	1

Przedstawione w tabeli 8 zestawienie ilościowe warsztatów chemicznych nie daje pełnego obrazu możliwości remontowych dywizji i sumarycznie - armii. W związku z tym autorzy uznali celowym przedstawić te możliwości i porównać je z potrzebami remontowymi w dywizji i armii.

a/ W dywizji:

Możliwości remontowe /dobowe/ warsztatów naprawy sprzętu chemicznego w dywizji przedstawia tabela 9, zaś potrzeby remontowe - tabela 10.

Tabela 9.

DOBOWE MOŻLIWOŚCI REMONTOWE WARSZTATÓW
NAPRAWY SPRZĘTU CHEMICZNEGO W DYWIZJI

Nazwa warsztatu	Ilość	Możliwości w rbg/dobę	Razem możliwości w rbg/dobę
WCH-65	9	6	54
RWCH-65	1	50	50
RWCH-72	1	50	50
Razem:			154

Porównanie możliwości remontowych warsztatów chemicznych dywizji z potrzebami jakie mogą wyniknąć w toku walki wskazuje, że niedobory mocy przerobowej będą wynosiły:

- w dywizji zmechanizowanej, w działaniach bez użycia BMR:

$$321,8 - 154 = 167,8 \text{ roboczogodziny;}$$

- w dywizji zmechanizowanej, w działaniach z użyciem BMR:

$$471,7 - 154 = 317,7 \text{ roboczogodziny;}$$

POTRZEBY REMONTOWE DYWIZJI

Nazwa sprzętu	Należność		Przewidywane straty		Rozdzaj remontu	Potrzeby remontowe		
	DZ	DPanc	%	Ilość		%	Ilość	Ilość rbg.
Maska p/gaz filtracyjna	12800		7-10	896-1280	RB	50	448-640	112-160
	10250			718-1025			359-512	90-128
Maska p/gaz izolacyjna	794		5-7	40-56	RB	50	20-28	5-7
	1204			60-84			30-42	7,5-10,5
UFW WB	560		3	17	RB	50	8	6
	363			11			6	4,5
PCHR	160		5-7	8-11	RB	50	4-5	2-2,5
	58			3-4			1-2	0,5-1
Przyrządy dozymetryczne	371		5-7	19-26	RB	50	9-13	3-4,2
	251			13-18			6,5-9	2,1-3
Samochody rsk	23		8-10	1,8-2,3	RB	50	0,9-1,2	6,5-7,2
							0,5-0,7	12-16,8
PRChR	411		5-7	21-29	RB	50	10-15	10-15
	423			2-30			11-15	11-15
IRS /ARS/	24		6-8	1,4-2	RB	50	0,7-1	7-10
Motopompy	6		6-8	0,4-0,5	RB	50	0,2-0,3	0,8-1,2
Zestawy odkażające	2330		5-6	112-140	RS	30	24-42	12-21
	2073			104-124			31-37	15,5-18,5
							Razem:	321,8-471,7
								280,8-391



- w dywizji pancерnej, w działaniach bez użycia BMR:

$$380,8 - 154 = 126,8 \text{ roboczogodziny};$$

- w dywizji pancерnej, w działaniach z użyciem BMR:

$$391 - 154 = 237 \text{ roboczogodzin.}$$

Jakich sposobów działania należy użyć i jakie metody organizacji zastosować, aby zrównoważyć te dysproporcje?

Otóż w zestawieniu powyższym nie ujęto możliwości remontowych zestawów ZNCh. W wielu opracowaniach spotyka się stwierdzenie, że za pomocą tych zestawów można wykonywać remont bieżący masek przeciwgazowych. Biorąc jednak pod uwagę to, że część uszkodzonych masek będzie ewakuowana bezpośrednio z pola walki do PPG i DPZ, gdzie nie ma zestawów ZNCh, należy przewidzieć remont tych masek w warsztatach chemicznych. Autorzy proponują, za źródłami radzieckimi, stosować następujące rozwiązania: remont bieżący 50 % masek wykonują bezpośredni użytkownicy z pomocą instruktorów chemicznych wyposażonych w zestawy ZNCh, zaś pozostałe 50 % - warsztaty chemiczne. W tym wypadku niedobór mocy remontowej wyniesie w:

- DZ w działaniach bez użycia BMR:

$$167,8 - 56 = 111,8 \text{ roboczogodzin};$$

- DZ w działaniach z użyciem BMR:

$$317,7 - 56 = 261,7 \text{ roboczogodzin};$$

- DPanc w działaniach bez użycia BMR:

$$126,8 - 56 = 70,8 \text{ roboczogodzin};$$

- DPanc w działaniach z użyciem BMR:

$$237 - 56 = 181 \text{ roboczogodzin.}$$

Dodatkowe moce przerobowe można uzyskać poprzez:

- przydzielanie dodatkowo do RWCh-65 żołnierzy celem wykonania remontu zgromadzonego sprzętu;

- udział etatowych obsług w prowadzeniu remontów instalacji;
- wydłużenie czasu pracy warsztatów chemicznych.

Wielkość mocy przerobowych uzyskanych tymi sposobami zależy od skali podjętych działań i trudno je oszacować liczbowo, jednak będą to ilości znaczące. Część sprzętu, szczególnie wymagającego remontów średnich, przesyłana będzie do armijnych pododdziałów remontowych.

b/. W armii:

Dobowe możliwości remontowe warsztatów i pododdziału remontu sprzętu chemicznego w armii przedstawia tabela 11, zaś potrzeby remontowe armii - tabela 12.

Tabela 11.

DOBOWE MOŻLIWOŚCI WARSZTATÓW I PODODDZIAŁU
REMONTU SPRZĘTU CHEMICZNEGO W ARMII

Nazwa warsztatu /pododdziału/	Ilość	Możliwości w rbg/dobę.	Razem możliwości w rbg/dobę.
WCh-65	64	6	384
RWCh-65	7	50	350
RWCh-72	6	50	300
plrschem	1	187	187
Razem:			1221

Porównanie możliwości remontowych z potrzebami, jakie mogą wyniknąć w ciągu doby operacji wskazuje, że:

- w warunkach działań bez użycia BMR, potrzeby remontowe armii będą w pełni zaspokojone możliwościami warsztatów i pododdziałów remontowych;

POTRZEBY REMONTOWE ARMII

Nazwa sprzętu	Należność	Przewidywane straty dobowe		Rodzaj remontu	Potrzeby remontowe		
		%	Ilość		%	Ilość	Ilość roboczo-godz.
Maska p/gaz filtracyjna	77579	5-7	3880-5430	RB	50	1940-2715	2425-3395
				RS	30	127-162	51-65
Maska p/gaz izolacyjna	5161	3-5	135-258	RB	50	78-129	19,5-32,3
				RS	30	52-77	52-77
UFW WB	3500	2	70	RB	50	35	26,3
				RS	30	21	31,5
UFW schronów polowych	315	1	3	RB	50	1,5	1
				RS	30	1	1,5
PChR	1405	3-5	42-70	RB	50	21-35	10,5-17,5
				RS	30	13-21	26-42
Przyrządy dozymetryczne	2052	3-5	62-105	RB	50	31-53	10-17,5
				RS	30	19-31	76-124
Samochody r/s	175	6	11	RB	50	5,5	33
				RS	30	33	79,2
PRChR	990	3-5	30-50	RB	50	15-25	15-25
				RS	20	6-10	6-10
IRS/ARS	326	4-6	13-20	RB	50	7-10	70-100
				RS	20	2,6-4	208-320
Motopompy	93	4-6	4-6	RB	50	2-3	8-12
				RS	20	0,8-1,2	32-48
Zestawy odkażające	18747	4-5	750-937	RS	30	225-282	112,5-141
						Razem:	1111,5-1542,3

Przyjęto tylko 50 % RB masek p/gaz.



- w warunkach działań z użyciem BMR niedobór mocy przerobowej w zakresie wykonywania remontów bieżących i średnich w armii wynosi:

1542 - 1221 = 321 roboczogodzin.

Możliwości remontowe armii w warunkach działań z użyciem BMR można powiększyć, stosując sposoby podobne jak w ZT. Na przykład przydzielenie dodatkowo tylko po jednym żołnierzu do każdego warsztatu WCh-65 pozwala w pełni pokryć potrzeby remontowe armii w ciągu doby prowadzenia operacji.

Warsztatom i pododdziałowi remontu należy zapewnić odpowiednią do potrzeb ilość części wymiennych i materiałów eksploatacyjnych, odpowiednio je urzutować i prowadzić szczegółowe kalkulacje zarówno w czasie przygotowania jak i w toku operacji armijnej. Szef wojsk chemicznych może skoncentrować wysiłek sił i środków na wykonywanie remontu szczególnie ważnych dla zabezpieczenia chemicznego operacji asortymentów sprzętu chemicznego.

3.4. Szkolenie w zakresie znajomości sprzętu chemicznego oraz dowodzenie siłami zabezpieczenia techniczno-chemicznego

Przedsięwzięcia szkoleniowe są organizowane i realizowane w celu przygotowania zarówno użytkowników sprzętu chemicznego /żołnierzy pojedynczych, załóg, obsługi/ jak i pododdziałów remontowych /obsług warsztatów/ do właściwej jego eksploatacji, ewakuacji i remontu.

Szkolenie w zakresie zabezpieczenia techniczno-chemicznego obejmuje:

- użytkowników - w zakresie dokonywania przeglądów i okresowych obsługiwań sprzętu chemicznego;
- organizatorów zabezpieczenia techniczno-chemicznego;
- pododdziałów remontowych /wykonawców kwalifikowanych/ - w zakresie znajomości sprzętu i wykonywania remontu.

Dowodzenie siłami zabezpieczenia techniczno-chemicznego /pododdziałami remontowymi/powinno być tak zorganizowane, aby w dowolnym czasie można było skierować ich wysiłki do wykonania najważniejszych zadań remontowych, wynikających z sytuacji taktyczno-operacyjnej. Powinno zapewniać możliwość koncentrowania wysiłków na remoncie określonych rodzajów /asortymentów/ sprzętu bądź też sprzętu chemicznego wybranych elementów ugrupowania bojowego /operacyjnego/ wojsk. Nade wszystko jednak, dowodzenie powinno umożliwiać dowodzącym przekazywanie podwładnym zadań w celu pełnego wykorzystania ich możliwości produkcyjnych. Organizacja dowodzenia powinna uwzględniać podział kompetencji dowódców pododdziałów /oddziałów, ZT/ technicznych, tyłowych i szefów zabezpieczenia chemicznego /wojsk chemicznych/ w zakresie realizowania przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego.

ROZDZIAŁ III

ZASADY ORGANIZACJI I REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘC ZABEZPIECZENIA MATERIAŁOWEGO WOJSK W SPRZĘT I ŚRODKI CHEMICZNE

1. Miejsce i zadania zabezpieczenia materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne w zabezpieczeniu tyłowym

Zabezpieczenie materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne zostało umiejscowione, projektem nowego regulaminu walki,^{37/} w składzie jednego z przedsięwzięć zabezpieczenia tyłowego, a mianowicie - zabezpieczenia materiałowego, które „... organizuje się i realizuje w celu terminowego i pełnego zaspokojenia potrzeb oddziałów /pododdziałów/ w zakresie uzbrojenia wszystkich rodzajów sprzętu bojowego i innego, rakiet, amunicji, paliw, żywności, umundurowania, sprzętu medycznego, inżynieryjnego, chemicznego,^{38/} kwaterunkowego, materiałów i płynów specjalnych i innych różnego przeznaczenia oraz wody.”

Sprzęt i środki chemiczne są przeznaczone przede wszystkim do zapewnienia żołnierzom ochrony przed bezpośrednim działaniem środków trujących, skażeniem substancjami promieniotwórczymi i skażeniem biologicznym wskutek użycia przez nieprzyjaciela BMR. Należą do nich również środki dymne tabelaryczne oraz materiały /płyny/ do zadymiania i sporządzenia mieszanek zapalających do miotaczy ognia. Powyższy sprzęt i środki chemiczne zapewniają wojskom warunki do utrzymania i odtwarzenia zdolności bojowej w razie użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia oraz umożliwiają

37/ Regulamin walki wojsk lądowych Sił Zbrojnych PRL, część I, dywizja, brygada, pułk /projekt/. Wyd. GZSzB - ASG WP, czerwiec 1984r, pkt 691, str. 449.

38/ Podkreślenie autorów.

maskowanie działań bojowych wojsk własnych i oślepienie nieprzyjaciela za pomocą zasłon dymnych, jak również rażenie nieprzyjaciela miotaczami ognia.

Zadania w zakresie zabezpieczenia materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne są formułowane w dokumentach obowiązujących wojska chemiczne, ale niejednolicie i niezbyt precyzyjnie. Na przykład, w podręczniku dotyczącym zabezpieczenia chemicznego działań bojowych pułku i dywizji jest one przedstawione jako „ ... - zaopatrzenie materiałowe, na które składa się: zapewnienie bieżących potrzeb zgodnie z normami należności; gromadzenie, urzutowanie i utrzymanie zapasów ruchomych, niezbędnych do uzupełnienia sprzętu i środków zniszczonych albo zużytych; wymiana sprzętu uszkodzonego i silnie skażonego.^{39/} Natomiast w Biuletynie Informacyjnym Szt.Gen. WP, zadania tego zabezpieczenia są przedstawione następująco: „ Zabezpieczenie materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne obejmuje całokształt przedsięwzięć związanych z ustaleniem potrzeb ilościowych wojsk w sprzęcie i środkach chemicznych, określeniem źródeł ich pokrycia oraz ich przekazywaniem/magazynowaniem/, organizacją dowozu, przyjmowaniem /przekazywaniem/ i prowadzeniem ewidencji oraz sprawozdawczości.^{40/}

W związku z potrzebą ujednoczenia tychże zadań, z jednoczesnym dostosowaniem ich nazwy i istoty pojęć wypracowanych w teorii i praktyce oraz obowiązujących w zabezpieczeniu materiałowym wojsk, autorzy postanowili sięgnąć do opracowań dotyczących zabezpieczenia tyłowego. W sformułowanej tamże definicji zabezpieczenia materiałowego wojsk, jako całokształtu „ ... przedsięwzięć organiza-

39/ Zabezpieczenie chemiczne działań bojowych pułku i dywizji.
Podręcznik, Chem 295/80, Wyd. MON - 1981r., str. 71.

40/ Biuletyn Informacyjny Sztabu Gen.WP nr 3 /126/ z 1977r.,str.155.

cyjnych i wykonawczych ... mających na celu pełne i terminowe zaspokojenie potrzeb wojsk w zakresie środków materiałowych niezbędnych do życia i działań bojowych ^{41/}" jest określenie dotyczące treści zabezpieczenia materiałowego, które można także nazwać jego głównymi częściami składowymi albo zadaniami.

Według tego określenia, zabezpieczenie materiałowe obejmuje: zaopatrywanie, technologiczne przygotowanie materiałów oraz ich dowóz i jeśli zachodzi potrzeba - także ewakuację.

Transponując zawarte we wspomnianym materiale szkoleniowym dalsze definicje - na części składowe zabezpieczenia materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne, można je określić następująco:

+ Zaopatrywanie wojsk w sprzęt i środki chemiczne jest kierowniczą działalnością szefów wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ polegającą na: ustaleniu /obliczaniu/ potrzeb wojsk w zakresie sprzętu i środków chemicznych i źródeł ich zaspokojania; utrzymywaniu normatywnych /nakazanych/ zapasów sprzętu i środków chemicznych; zapotrzebowywaniu sprzętu i środków chemicznych oraz transportu do ich dowozu i ewakuacji; prowadzeniu ewidencji materiałowej i sprawozdawczości, sprawowaniu nadzoru nad przechowywaniem, przygotowywaniem i zużywaniem sprzętu i środków chemicznych.

Technologiczne przygotowanie i dowóz sprzętu i środków chemicznych stanowią kompleks czynności wykonawczych w zakresie zabezpieczenia materiałowego, należących do jednostek zaopatrzeniowych.

Technologiczne przygotowanie sprzętu i środków chemicznych obejmuje czynności: przyjmowanie i wydawanie; konserwację i ochronę sprzętu i środków chemicznych przed zniszczeniem, lub uszkodzeniem;

41/ Płk dr W. JAKUBISIAK. System zabezpieczenia tyłowego wojsk armii. Skrypt. ASG WP wewn. 3394/78, str. 3.

układanie sprzętu i środków w komplety i zestawy oraz różnego rodzaju środki transportowe i specjalne opakowania, na przykład pojemniki, pakiety i kontenery; produkcyjne przetwarzanie środków chemicznych, jak: sporządzenie mieszanki zapalającej do miotaczy ognia, odkaźników do zestawów odkażająco-dezaktywacyjnych /ZOD/; przywracanie sprzętowi wartości użytkowych przez naprawę, oczyszczanie, odkażanie i dezaktywację; dokumentowanie wyżej wymienionych czynności.

Dowóz sprzętu i środków chemicznych jest czynnością jednostek tyłowych szczebla zaopatrującego i zaopatrywanego, polegający na przewozie i przeładunku tego sprzętu i środków. Z kolei przewóz, to przemieszczenie ładunku na środkach transportowych z miejsca załadowania do miejsca wyładowania.

Z analizy poszczególnych przedsięwzięć zabezpieczenia materiałowego wynika, że wojska chemiczne będą organizować i realizować zaopatrywanie i technologiczne przygotowanie materiałów, a korzystać z dowozu, a jeśli zajdzie potrzeba - organizować ewakuację sprzętu chemicznego.

2. Zaopatrywanie wojsk w sprzęt i środki chemiczne

Przedsięwzięcie związane z zaopatrywaniem wojsk w sprzęt i środki chemiczne są realizowane przez organy zaopatrywania, które wykorzystują będące w ich dyspozycji źródła zaopatrzenia.

Organami zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne są szefostwa wojsk chemicznych /frontu, armii/ i szefowie zabezpieczenia chemicznego /dywizji, pułku/ zaś źródłami zaopatrywania odpowiednio: w armii - polowy skład chemiczny w armijnej brygadzie materiałowego zabezpieczenia /ABMZ/, magazyn sprzętu chemicznego w dywizyjnym punkcie /DPZ/ zaopatrzenia oraz magazyn sprzętu chemicznego w pułko-

wym punkcie gospodarczym /PPG/.

Organy i źródła zaopatrywania działają w spójnym i podporządkowanym hierarchicznie systemie zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne. Na przykład związek taktyczny jest jednocześnie ogniwem zaopatrywanym w sprzęt i środki chemiczne przez szefostwo wojsk chemicznych armii i zaopatrującym pułki.

Zróżkami zaopatrywania dywizji są: połowy skład chemiczny armii i magazyn sprzętu chemicznego dywizji, a pułku - magazyn dywizji i własny magazyn sprzętu chemicznego.

Składy i magazyny są podstawowym, lecz nie jedynym źródłem zaopatrywania. Jako dodatkowe źródła na każdym z rozpatrywanych szczebli należy uważać również zdobyte na nieprzyjacielu składy i inne urządzenia, zasoby miejscowe oraz odzyskany z remontu sprzęt chemiczny.

Składy i magazyny działające w elementach ugrupowania tyłów są jednostkami wykonawczymi w zakresie zaopatrywania wojsk w sprzęt i środki chemiczne i realizują zadania otrzymane od organów tego zaopatrywania - szefów wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/, którzy są dysponentami tego sprzętu i środków.

Zaopatrywanie w sprzęt i środki chemiczne organizują: szef zabezpieczenia chemicznego pułku - osobiście, szef zabezpieczenia chemicznego dywizji - za pośrednictwem oficera do spraw zaopatrzenia, a szef wojsk chemicznych armii - poprzez wydział zaopatrzenia eksploatacji i remontu. Do ich obowiązków należy:

- zbieranie danych o stanie zaopatrzenia podległych pododdziałów, oddziałów /ZT/ w sprzęt i środki chemiczne;

- opracowywanie wniosków i propozycji dotyczących zaopatrywania i przedstawianie ich dowódcy;

- planowanie zaopatrywania wojsk w sprzęt i środki chemiczne;
- stawianie zadań i kierowanie pracą magazynów i składów chemicznych;
- opracowywanie i przedstawianie organom zaopatrującym zapotrzebowań na sprzęt i środki chemiczne;
- utrzymanie ciągłej współpracy z zastępcą dowódcy - kwatermistrzem w zakresie realizacji dowozu oraz przegrupowania magazynów i składów chemicznych;
- prowadzenie kontroli w zakresie przechowywania, wydawania i użytkowania sprzętu i środków chemicznych;
- prowadzenie ewidencji materiałowej i sprawozdawczości.

2.1. Potrzeby wojsk w zakresie sprzętu i środków chemicznych

W okresie pokojowym potrzeby jednostek wojskowych są ustalone etatami i tabelami należności, które określają również, wysokość zapasów niezbędnych do mobilizacyjnego ich rozwinięcia. Sposoby gromadzenia, utrzymywania i rotacji tych zapasów zależą od charakteru i przeznaczenia jednostek oraz specyficznych właściwości środków chemicznych.

Potrzeby sprzętu i środków chemicznych w okresie przygotowania i prowadzenia działań bojowych wynikają z wielu różnorodnych czynników, które w czasie gromadzenia zapasów i ich rozdzielania muszą być uwzględnione. Szczególnie istotny wpływ na potrzeby w sprzęcie i środkach chemicznych mają:

- rodzaj działań;
- ilościowy i organizacyjny skład wojsk;
- przewidywany czas działań i sposób ich prowadzenia;
- planowany zakres realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego;

- rola i miejsce oddziału /ZT, armii/ w ugrupowaniu bojowym /operacyjnym/;

- możliwości bojowe, przewidywany sposób działań nieprzyjaciela i stosowane przez niego środki rażenia;

- warunki terenowe, atmosferyczne i pora roku;

- aktualny stan ilościowy i jakościowy sprzętu i środków chemicznych w wojskach;

- nakazane wielkości zapasów po zakończeniu działań;

- możliwości remontowe warsztatów chemicznych.

Czynniki te będą wpływać na wielkość strat sprzętu i środków chemicznych /straty eksploatacyjne, od broni jądrowej i chemicznej, w pododdziałach i składach/, na zużycie środków chemicznych, możliwość wykorzystania zasobów miejscowych i zdobytych na nieprzyjacielu.

Ustalenie potrzeb sprzętu i środków chemicznych polega na obliczeniu ilości poszczególnych asortymentów niezbędnych do pokrycia przewidywanych strat i zużycia oraz utrzymania planowanych /nakazanych/ wielkości zapasów w toku i pod koniec operacji /walki/, z uwzględnieniem aktualnego stanu posiadania.

W kalkulacjach dotyczących zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne operuje się zwykle ilościowymi wskaźnikami procentowymi, jednostkami napełnienia w stosunku do odkaźalników i dezaktywatorów oraz jednostkami dymnymi /ustalonymi ilościami środków dymnych na jednostkę sprzętu lub żołnierza/, Wskaźniki te wyrażają ilość sprzętu lub środków chemicznych w stosunku do należności, z uwzględnieniem aktualnego stanu ukończenia wojsk. Przy ich pomocy określa się zużycie, straty i zapasy sprzętu i środków chemicznych oraz potrzeby wojsk w tym względzie. Wysokość zapasów określa się również wskaźnikiem czasowym - „dobami walki”, to jest okresem, na jaki

zapewniają one prowadzenie działań bojowych /operacji/, bez uzupełnienia.

W wyniku doświadczeń i prognozowania ustalone zostały wskaźniki strat i zużycia, a na tej podstawie - wielkości zapasów sprzętu i środków chemicznych na poszczególnych szczeblach organizacyjnych. Przyjęto, że powinny one zapewnić prowadzenie działań /zaopatrywanie/ bez konieczności uzupełnienia, w:

- oddziałach i ZT - 3 dni;
- polowych składach chemicznych armii - 2 dni /razem w armii - 5 dni/;
- polowych składach chemicznych frontu - 7-9 dni /razem we froncie 12-14 dni/.

Straty faktyczne mogą znacznie różnić się od założonych i to zarówno na określonym szczeblu organizacyjnym jak i w poszczególnych asortymentach. Na potrzeby planowania, określono średnie dobowe wskaźniki strat, zużycia i zapasów sprzętu i środków chemicznych oraz ilość transportu do podjęcia zapasów ruchomych. Te wskaźniki i normy przedstawione zostały w tabelach 13-15.

Przedstawione w tabeli 14 urzutowanie i procentowe ilości zapasów sprzętu i środków chemicznych mogą ulegać zmianom na poszczególnych szczeblach dowodzenia, zależnie od zadań bojowych oraz sytuacji operacyjnej i tyłowej. Zwiększenie zapasów może nastąpić w razie samodzielnego wykonywania zadań przez oddział, lub związek taktyczny /OW, desanty, OGM/, zaś na czas wykonywania specyficznych zadań mogą być powiększone przydziały niektórych asortymentów, na przykład środków dymnych w oddziałach /ZT/ w przewidywaniu forsowania szerokiej przeszkody wodnej lub prowadzenia walki w terenie zurbanizowanym. Zmniejszenie zapasów może nastąpić w wyniku ich zni-

szczenia na szczeblu zaopatrującym, do czasu odtwarzania. W razie niemożności pełnego pokrycia potrzeb, w pierwszej kolejności odtwarza się zapasy w oddziałach i ZT pierwszego rzutu, pozostawiając niepełne zapasy w drugim rzucie lub w oddziałach /ZT/ działających na drugich kierunkach. Przed wprowadzeniem do walki /bitwy/ drugiego rzutu, potrzeby należy bezwzględnie pokryć do pełnych norm.

Duże znaczenie dla utrzymania ciągłej zdolności wojsk do działań, na odtworzenie odpowiedniej wielkości zapasów po wykonaniu zadania. W zasadzie ta wielkość w oddziałach /ZT/ w końcu dnia, a w armii - po wykonaniu operacji powinna być taka, jak na początku działań. Dopuszczalne obniżenie wielkości tych zapasów nie może przekroczyć 20 %. Pod względem ilościowym /w sztukach, kompletach itp./ zapasy te będą z reguły mniejsze od wyjściowych, gdyż ulegną zmniejszeniu stan osobowy i sprzęt, wymagający ukompletowania.

2.2. Zróżdła zaopatrywania wojsk w sprzęt i środki chemiczne

Zróżdła zaopatrywania: magazyny sprzętu chemicznego w PPG i DPZ oraz połowy skład chemiczny w ABMZ /załącz. 8/, otrzymują zadania zarówno od szefów zabezpieczenia chemicznego /wojsk chemicznych/ jak i od dowódców jednostek /urządzeń/ tyłowych. Zadania stawiane przez osoby funkcyjne wojsk chemicznych dotyczą organizacji zaopatrywania, a przez bezpośrednich przełożonych - rozmieszczenia magazynów /składów/, sposobu ich przegrupowania, ochrony i obrony oraz innych czynności wykonywanych w ramach jednostki.

Do szczegółowych zadań realizowanych przez magazyny i składy chemiczne należą:

- przechowywanie posiadanych i dostarczonych zapasów sprzętu i środków chemicznych;

ŚREDNIE DOBOWE WSKAŹNIKI STRAT SPRZĘTU CHEMICZNEGO /w %/

Nazwa sprzętu /grupy/	W działaniach zaczepnych						W obronie						Rozkład strat i remont	
	w I rzucie		w II rzucie		w I rzucie		w II rzucie		w I rzucie		w II rzucie			
	pz	DZ	A	DZ	A	pz	DZ	A	pz	DZ	A	pz		DZ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Maski przeciwgazowe filtracyjne	10-15	7-10	5-7	5-12	4-8	3-5	4-10	3-7	3-5	3-7	2-5	1-3	1-3	
Maski izolacyjne	7-10	5-7	3-5	4-7	3-5	2-4	3-7	2-5	1-3	2-5	1-3	1-2	bezp-20 RB-50 RS-30	
Ogólnowojskowa odzież ochronna	15-20	10-15	7-10	8-16	5-12	4-8	6-14	5-10	3-7	3-10	2-7	1-5		
Przyrządy rozpoznania skażeń	7-10	5-7	3-5	3-7	2-5	2-4	3-7	2-5	1-3	2-5	1-3	1-2		
Instalacje specjalne	8-12	6-8	4-6	4-10	3-6	2-5	4-8	3-5	2-4	2-6	1-4	1-3	bezp-20 RB-50 RS-20 RG-10	

Uwaga: pierwsza liczba - w działaniach bez użycia BMR;
druga liczba - w działaniach z użyciem BMR.

I ŚRODKÓW CHEMICZNYCH W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Nazwa sprzętu /środków/	Jn	Urzutowanie zapasów			Straty /zużycie/			Stan zapasów pod koniec dnia walki /operacji/			Uwag			
		w Og	ZT	A	Ogółem	OG	ZT	A	OG	ZT		A		
		w składach i magazynach			z użyciem BMR			z użyciem BMR						
		OG	ZT	A	ZT	OG	A	OG	ZT	A				
Maski przeciwigazowe filtracyjne	%	10	5	8	15	20	20	15	10	42	10	15	20	
Maski izolacyjne	%	7	3	6	10	15	15	7	5	18	7	10	15	
Ogólnowojskowa odzież ochronna	%	15	7	8	22	30	30	15	10	42	15	22	30	
Przyrządy do rozpoznania skażeń	%	7	3	6	10	15	15	7	5	18	7	10	15	
Instalacje specjalne	%	-	-	-	-	-	-	8	6	24	8	-	-	
Odkazalniki	jn	1	0,2	0,2	1,2	1,4	-	-	-	-	1,2	1	1,2	1,4
Dezaktywatory	jn	1,5	0,6	0,6	2,1	2,7	-	-	-	-	3,0	1,5	2,0	2,7
Środki dymne	jd	0,5	0,5	0,2	1	1,2	0,8	0,3	0,2	1,5	0,5	1	1,2	

ILOŚĆ ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH
NIEZBĘDNYCH DO PODJĘCIA ZAPASÓW RUCHOMYCH SPRZĘTU I ŚRODKÓW
CHEMICZNYCH

Lp.	Nazwa zapasu	Samochody ciężarowe 5 t.	Przyczepy transport. 3-4 t.	Ciężar zapasów ruchomych w t.	Uwagi
1.	Pułkowy - w PPG /pz, pcz/	1,5	1	3	Ilość środków transportowych obliczono, uwzględniając ładowność pojazdów i przyczep.
2.	Dywizyjny - w DPZ /DZ, DPanc/	3	3	14	
3.	Armijny - w PSChem /A, APanc/	30	15	120	

Uwaga: - średni współczynnik wykorzystania ładowności transportu dla sprzętu i środków chemicznych wynosi 0,7.

- przyjmowanie sprzętu i środków chemicznych dostarczonych transportem nadrzędnego organu zaopatrującego;
- przygotowanie i załadowanie sprzętu i środków chemicznych dostarczanych do zaopatrywanych wojsk;
- przygotowanie i wydanie sprzętu i środków odbiorcom z własnym transportem;
- sporządzanie zestawów kompletów, załadowanie palet i kontenerów;
- technologiczne przygotowanie materiałów /np. sporządzanie mieszanki zapalającej/;
- konserwacja sprzętu i środków chemicznych oraz ich ochrona przed zniszczeniem lub uszkodzeniem;
- przywracanie sprzętowi właściwości użytkowych poprzez ich naprawę lub ukompletowanie /szczególnie w PPG/;
- sortowanie i klasyfikacja ewakuowanego sprzętu i środków chemicznych;
- określanie przydatności zdobycznych środków chemicznych oraz ich dalsza ewakuacja lub wykorzystanie do zaopatrywania wojsk własnych;
- przyjmowanie z pododdziałów remontowych naprawionego sprzętu i uzyskanych części zamiennych;
- okresowe meldowanie szefowi zabezpieczenia chemicznego /wojsk chemicznych/ o wykonanych zadaniach i stanie posiadanych zapasów;
- ewidencjonowanie wykonywanych czynności;
- organizowanie bezpośredniej ochrony i obrony swojego rejonu oraz innego zabezpieczenia bojowego /OPBMAR, maskowanie, ześrodkowanie i in./.

Sprawne działanie magazynów sprzętu chemicznego i składów oraz terminowy dowóz mają decydujący wpływ na zabezpieczenie materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne.

3. Dowóz sprzętu i środków chemicznych

W razie posiadania przez armię na początku operacji normatywnych zapasów sprzętu i środków chemicznych oraz kształtowania się strat i zużycia w zakładanych wysokościach, pierwszy dowóz planowany jest w 3-4 dniu operacji. W toku operacji armia może otrzymać 2-3 dostawy sprzętu i środków chemicznych.

Planując, w założonych wyżej warunkach, dowóz do związków taktycznych, armia realizuje dostawy w drugim dniu operacji, a następnie pod koniec każdego dnia walki. Dywizja planuje dowóz do pułków pod koniec każdego dnia walki lub po przejściu pułku do drugiego rzutu. Zmasowane użycie broni jądrowej i chemicznej może zasadniczo zmienić potrzeby a więc i częstotliwość dowozu sprzętu i środków chemicznych.

W każdej dostawie planuje się odpowiednią ilość sprzętu i środków chemicznych nie tylko na pokrycie strat i zużycia lecz również na zapewnienie prowadzenia walki przez dywizję na 2-3 dni, a pz /pcz/ 1-2 dni. Dostawy te realizuje się na podstawie opracowanego planu, jednak zawsze należy uwzględniać dane z meldunków, zapotrzebowań i dokonywać ilościowych korekt.

Dowóz sprzętu i środków chemicznych do wojsk realizuje się w zintegrowanym systemie dowozu, transportem tyłów. Zastępca dowódcy - kwatermistrz na podstawie otrzymanego od szefa wojsk chemicznych/zabezpieczenia chemicznego/ zestawienia potrzeb dowozu, ujmuje w planie dowozu zgłoszone dostawy sprzętu i środków chemicznych. O planowanych dostawach szef wojsk chemicznych /zabezpieczenia

chemicznego/ powiadamia podległych szefów zabezpieczenia chemicznego oraz własne składy /magazyny/ chemiczne, przekazując terminy, rodzaje sprzętu oraz jego ilości.

Od obowiązującej zasady dowozu „ od siebie ” /dowóz transportem: armii do DPZ ZT i PPG oddziałów podporządkowania armijnego, zaś transportem dywizji do PPG oddziałów/ istnieją wyjątki. W uzasadnionych przypadkach, na podstawie decyzji zastępcy dowódcy - kwatermistrza, dowóz może być realizowany transportem szczebla zaopatrywanego. Dotyczy to głównie oddziałów i ZT drugiego rzutu oraz ZT i oddziałów /pododdziałów/ rodzajów wojsk /w tym BChem, kchem, plchem i innych/.

ROZDZIAŁ IV

OBOWIĄZKI OSÓB FUNKCYJNYCH WOJSK CHEMICZNYCH W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA TECHNICZNO-CHEMICZNEGO I MATERIAŁOWEGO W SPRZĘT I ŚRODKI CHEMICZNE

Wyodrębnione uprzednio przedsięwzięcia zabezpieczenia techniczno-chemicznego oraz materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne będą realizowane, jak wspomniano w rozdziale III, przez te same osoby funkcyjne, ogniwa i źródła zaopatrywania.

W poszczególnych ogniwach /szczeblach/ dowodzenia, organizatorami specjalistycznych przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego w sprzęt i środki chemiczne są: szef zabezpieczenia chemicznego pułku, szef zabezpieczenia chemicznego dywizji i szef wojsk chemicznych armii. Szef zabezpieczenia chemicznego pułku osobiście kieruje wykonaniem zadań związanych z utrzymaniem w stałej sprawności technicznej sprzętu chemicznego oraz z zapewnieniem pełnego zaspokojenia potrzeb pododdziałów w sprzęt i środki chemiczne. Szef zabezpieczenia chemicznego dywizji ma do pomocy, w tym zakresie, oficera do spraw zaopatrzenia, a szef wojsk chemicznych armii - wydział zaopatrzenia, eksploatacji i remontu.

Źródłami zaopatrywania w sprzęt chemiczny i środki chemiczne, zarówno w ramach zabezpieczenia techniczno-chemicznego jak i tyłowego są magazyny i składy sprzętu chemicznego, ale również warsztaty i pododdziały remontowe. Szczególnymi źródłami zaopatrzenia mogą być zasoby miejscowe i zdobyty sprzęt, a szczególnie środki materiałowe nieprzyjaciela.

1. Obowiązki osób funkcyjnych wojsk chemicznych na szczeblach taktycznych /dywizja. pułk/

Za organizowanie i realizowanie zabezpieczenia techniczno-

chemicznego i materiałowego dywizji ~~mechanizowanej~~ w sprzęt i środki chemiczne w działaniach bojowych odpowiada bezpośrednio szef zabezpieczenia chemicznego dywizji.

Do jego obowiązków w tym zakresie należy:

- określanie wysokości zapasów ruchomych przed rozpoczęciem i po zakończeniu walki /wykonania zadania bojowego/;
- określanie kolejności i sposobu zaopatrywania oddziałów i pododdziałów dywizji;
- określanie sposobu ewakuacji i remontów;
- meldowanie dowódcy dywizji zagadnień zabezpieczenia techniczno-chemicznego i zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne;
- kierowanie pracą oficera do spraw zaopatrzenia oraz informowanie go o otrzymanych zadaniach, zamiarze dowódcy dywizji i sytuacji taktycznej;
- stawianie zadań szefom zabezpieczenia chemicznego oddziałów, instruktorom chemicznym samodzielnych batalionów /dywizjonów/ i dowódcy kompanii chemicznej w zakresie zabezpieczenia techniczno-chemicznego i zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne.

Oficer do spraw zaopatrzenia planuje zabezpieczenie techniczno-chemiczne i materiałowe, nadzoruje eksploatację sprzętu chemicznego i zaopatrywanie w sprzęt i środki chemiczne, remonty oraz prowadzi w tym zakresie ewidencję i dokumentację bojową. Do jego obowiązków należy:

- na bieżąco analizować potrzeby dowozu sprzętu i środków chemicznych do podległych jednostek, stan techniczny sprzętu oraz potrzeby i możliwości wykonania remontów;
- we współpracy z dowódcą batalionu zaopatrzenia i dowódcą batalionu remontowego-koordynować pracę magazynu chemicznego dywizji i drużyny remontu sprzętu chemicznego /RWCh-72/;

- przygotować dane do meldunków szefa zabezpieczenia chemicznego dla dowódcy dywizji, a po ich zatwierdzeniu planować zabezpieczenie techniczno-chemiczne i materiałowe w sprzęt i środki chemiczne na swojej mapie roboczej i w dokumentach pomocniczych;

- na polecenie szefa zabezpieczenia chemicznego - brać udział w opracowaniu planu zabezpieczenia technicznego dywizji oraz zarządzeń /wytycznych/ zastępcy dowódcy dywizji do spraw technicznych w części dotyczącej zabezpieczenia techniczno-chemicznego;

- brać udział w opracowaniu zarządzeń bojowych dla dowódcy kompanii chemicznej;

- sporządzać zapotrzebowania na sprzęt i środki chemiczne;

- kierować zabezpieczeniem techniczno-chemicznym i zaopatrywaniem w czasie działań bojowych;

- opracowywać meldunki do szefostwa wojsk chemicznych armii o stanie zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego dywizji w sprzęt i środki chemiczne.

W zakresie spełnianych obowiązków, powinien on uzgadniać:

a/ Ze służbami technicznymi dywizji:

- miejsce rozwinięcia warsztatu chemicznego /RWCh-72/ ze składu batalionu remontowego oraz jego udział w kompleksowym remoncie wozów bojowych na PZUS;

- remont części jezdnych instalacji specjalnych, samochodów i wozów bojowych /BRDM/ wojsk chemicznych;

- sposób ewakuacji uszkodzonego sprzętu chemicznego z pola walki oraz z DPZ do PZUS;

- inne zagadnienia, wynikłe w czasie opracowywania planu i zarządzeń zastępcy dowódcy dywizji do spraw technicznych.

b/ Ze służbami kwatermistrzowskimi dywizji:

- wielkość, terminy gromadzenia, sposoby przechowywania zapasów ruchomych sprzętu i środków chemicznych w dywizyjnym punkcie zaopatrzenia;

- sposób i czas dowozu sprzętu i środków chemicznych do oddziałów i pododdziałów dywizji;

- wydzielenie i urzutowanie funduszu wymiennego umundurowania;

- miejsca punktów zbiórki skażonego umundurowania;

- organizację zbierania i przewożenia zdobycznego i własnego sprzętu i środków chemicznych.

c/ Z szefem saperów:

- liczbę i miejsce dostarczenia urządzeń filtrowentylacyjnych do budowanych schronów.

Praca szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji i oficera d/s zaopatrzenia w zakresie organizacji zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego rozpoczyna się z chwilą otrzymania zarządzeń wstępnych ze sztabu armii. Znając zadanie i rodzaj przyszłych działań, oficer d/s zaopatrzenia podejmuje działania w celu jak najszybszego zakończenia czynności obsługowych i remontowych sprzętu chemicznego. Może on także przeprowadzić wstępną kalkulację czasu i określić przedsięwzięcia, wykonanie których jest niezbędne do osiągnięcia pełnej sprawności technicznej sprzętu i zaopatrzenia w sprzęt i środki chemiczne do nakazanych norm.

W czasie analizy zadania szef zabezpieczenia chemicznego dywizji winien uwzględnić następujące dane dotyczące zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego:

- wpływ zamiaru dowódcy dywizji na organizację zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki

chemiczne;

- miejsce dywizji w systemie zabezpieczenia technicznego i tyłowego armii;

- zakres pomocy wyższego przełożonego w okresie przygotowawczym i w czasie prowadzenia działań bojowych dywizji.

W wyniku analizy powyższych danych i znajomości aktualnego stanu zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego wojsk związku taktycznego, szef zabezpieczenia chemicznego dywizji powinien określić:

- sposób organizacji i realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego w aktualnej sytuacji bojowej;

- czynności, do wykonania których trzeba przystąpić natychmiast.

Po analizie zadania, szef zabezpieczenia chemicznego dywizji zapoznaje bezpośrednio swoich podwładnych z aktualną sytuacją taktyczną, zadaniem dywizji i swoimi wnioskami z jego analizy, a następnie przechodzi do oceny sytuacji, nakazując podległym oficerom zameldować wnioski wynikające z ich ocen.

Podstawę do oceny sytuacji przez oficera d/s zaopatrzenia stanowią:

- wytyczne udzielone przez szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji;

- wskaźniki normatywne, zadania i terminy zawarte w zarządzeniu zabezpieczenia techniczno-chemicznego lub technicznego armii;

- dane o stanie zaopatrzenia podległych jednostek w sprzęt i środki chemiczne;

- dane o wysokości zapasów ruchomych dywizji;
- dane o stanie technicznym sprzętu i zaawansowaniu czynności obsługowych i remontowych;
- położenie i stan zaopatrzenia warsztatów w części wymienne i materiały eksploatacyjne.

W wyniku oceny sytuacji zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego w sprzęt i środki chemiczne, oficer do spraw zaopatrzenia winien wypracować i zameldować szefowi zabezpieczenia chemicznego dywizji następujące wnioski, dotyczące:

- rodzajów i ilości sprzętu i środków chemicznych, których brak do pokrycia pełnych należności tabelarycznych i do utworzenia nakazanych zapasów ruchomych;
- sposobów zaopatrywania oddziałów /pododdziałów/ dywizji w sprzęt i środki chemiczne w czasie przygotowania i działań bojowych;
- sposobów organizacji czynności obsługowych i remontowych w kompanii chemicznej i warsztatach;
- potrzeb kontroli stanu technicznego sprzętu chemicznego w oddziałach /pododdziałach/ dywizji;
- organizacji zbierania danych o sytuacji techniczno-chemicznej i materiałowej w dywizji.

Wnioski powyższe mogą być przedstawione w formie ustnego meldunku lub opracowanych na piśmie konkretnych zagadnień w zakresie zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego, które szef zabezpieczenia chemicznego dywizji będzie meldować dowódcy.

Po wysłuchaniu meldunków podległych oficerów szef zabezpieczenia chemicznego dywizji przygotowuje meldunek, który składa dowódcy dywizji, lub szefowi sztabu.

W tym czasie oficer do spraw zaopatrzenia sporządza zapotrzebowanie na sprzęt i środki chemiczne, części wymienne i materiały eksploatacyjne do szefostwa wojsk chemicznych armii.

Po uzyskaniu akceptacji przedstawionych wniosków, szef zabezpieczenia chemicznego dywizji wraz z podległymi oficerami przystępuje do ostatecznego opracowania planu zabezpieczenia chemicznego działań bojowych dywizji, który powstawał w sposób ciągły od chwili otrzymania zadania. W ramach zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego, oficer do spraw zaopatrzenia winien:

- wrysować na swoją mapę roboczą: rejony i terminy rozmieszczenia pułkowych i dywizyjnych elementów ugrupowania bojowego, w których znajdują się zapasy sprzętu chemicznego i warsztaty chemiczne; miejsce rozmieszczenia polowego składu i warsztatów naprawy sprzętu chemicznego armii; zasoby miejscowe środków chemicznych przydatnych do ochrony przed skażeniami lub do ich likwidacji;

- opracować w legendzie do mapy roboczej: stan zabezpieczenia w sprzęt i środki chemiczne oraz potrzeby remontowe sprzętu chemicznego.

Jednocześnie z opracowaniem planu zabezpieczenia chemicznego, redagowane jest zarządzenie bojowe dla kompanii chemicznej, do którego oficer d/s zaopatrzenia opracowuje zagadnienia zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego. ^{x/} Zagadnienia ujmowane w zarządzeniu bojowym winny być zwięzłe, konkretne i zawierać wyłącznie informacje niezbędne do organizacji zabezpieczenia materiałowo-technicznego w kompanii chemicznej. Nie powinny zawierać sformułowań ustalonych w instrukcjach, lecz informacje specyficzne w danym rodzaju działań bojowych, aktualne do warunków, względnie zmieniające dotychczasowe ustalenia.

x/ Zagadnienia zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego dotyczące oddziałów/pododdziałów/ dywizji i innych rodzajów wojsk /służb/ zostały już poprzednio podane do zarządzeń technicznych i tyłowych.

W ramach organizacji współdziałania zarówno szef zabezpieczenia chemicznego dywizji jak i oficer d/s zaopatrzenia dokonują ostatecznych ustaleń dotyczących działalności ruchomego warsztatu sprzętu chemicznego w ramach PZUS oraz magazynu chemicznego w ramach dywizyjnego punktu zaopatrzenia.

Po zakończeniu planowania i postawieniu zadań wykonawcom, główny wysiłek organizacji zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego działań bojowych dywizji powinien skupić się na udzielaniu pomocy podwładnym i kontroli przygotowania do działań.

W tym czasie szef zabezpieczenia chemicznego wraz z podległymi oficerami winien skontrolować i udzielić pomocy w zakresie organizacji zabezpieczenia chemicznego działań bojowych dywizji, głównie w oddziałach pierwszego rzutu. Z zagadnień zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego, szczególną uwagę należy zwrócić na terminowe i pełne zaopatrzenie oraz kontrolę stanu technicznego indywidualnych środków ochrony przed skażeniami i sprzętu chemicznego zamontowanego na wozach bojowych.

Po osiągnięciu przez oddziały i pododdziały dywizji gotowości do działań, kierowanie zabezpieczeniem techniczno-chemicznym i materiałowym w sprzęt i środki chemiczne realizowane będzie z SD przez szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji i z TSD przez oficera d/s zaopatrzenia. W toku natarcia szef zabezpieczenia chemicznego w sposób ciągły analizuje sytuację taktyczną i kieruje tym zabezpieczeniem równoległe z zabezpieczeniem chemicznym. Oficer d/s zaopatrzenia realizuje przedsięwzięcia zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego zgodnie z wcześniej opracowanymi dokumentami i uzgodnieniami. Jednocześnie ciągle śledzi sytuację techniczną i tyłową pododdziałów wojsk chemicznych. We współdziałaniu z zastępcą dowódcy

dywizji do spraw technicznych i zastępcą dowódcy dywizji - kwatermistrzem lub ^{ich}przedstawicielami organizuje nie planowane przedsięwzięcia zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego w sprzęt i środki chemiczne. W celu przestrzegania zasady jednoosobowego kierowania, oficer do spraw zaopatrzenia powinien uzyskać zgodę szefa zabezpieczenia chemicznego na każdą ważniejszą zmianę uprzednio zaplanowanych przedsięwzięć, a z kolei szef winien go informować o podejmowanych decyzjach.

W przypadku przejścia do działań w warunkach stosowania broni masowego rażenia, przed zabezpieczeniem techniczno-chemicznym i materiałowym staną dodatkowe, trudne zadania związane z masowymi stratami sprzętu i środków chemicznych oraz ich użyciem do likwidacji skażeń. Zasadniczą metodą, stosowaną w tych warunkach, będzie manewr sprzętem i środkami chemicznymi, polegający m.in. na uzupełnianiu zniszczonego sprzętu i środków w porażonych pododdziałach - bezpośrednio ze składu chemicznego armii, lub dywizyjnego punktu zaopatrzenia, przy wykorzystaniu transportu kołowego /powietrznego/. Część zapasów może być również przerzucona z oddziałów znajdujących się poza strefą porażenia. Ewakuacja, a następnie selekcja i naprawa sprzętu chemicznego może w tych warunkach złagodzić narastające lawinowo trudności zaopatrzeniowe.

W celu sprawnego kierowania zabezpieczeniem techniczno-chemicznym i materiałowym, niezbędne jest wykonywanie i prowadzenie szeregu dokumentów, które można podzielić na:

- dokumenty planistyczne;
- dokumenty ewidencyjno-sprawozdawcze;
- dokumenty pomocnicze.

Wszystkie te dokumenty powinien wykonywać oficer d/s zaopatrzenia wykorzystując w zależności od potrzeb, ogólnie obowiązujące

normalizowane wzory lub opracowane doraźnie. Wykonuje je na mapie roboczej, część z nich - w notatniku /zeszycie pracy/, a treść ich przekazuje adresatom przez techniczne środki łączności.

Na szczeblu pułku, wszystkie czynności związane z zabezpieczeniem techniczno-chemicznym i materiałowym w sprzęt i środki chemiczne wykonuje osobiście szef zabezpieczenia chemicznego pułku. Jego obowiązki w tym zakresie nie różnią się treścią od powinności szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji, są natomiast wykonywane w mniejszej skali, a przedmiot działania - sprzęt i środki chemiczne - występuje w mniejszych ilościach, lecz w takim samym prawie, asortymencie. Stąd, z powodzeniem można transponować obowiązki osób funkcyjnych szczebla dywizji - na szczebel pułku, co zwalnia autorów od powtarzania się.

2. Obowiązki osób funkcyjnych wojsk chemicznych na szczeblu armii.

Szef wojsk chemicznych armii odpowiada za organizację i realizację zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne. Przedmiotem jego odpowiedzialności jest więc utrzymanie w stałej sprawności technicznej sprzętu chemicznego oraz pełne zaspokojenie potrzeb wojsk armii w sprzęt i środki chemiczne. W zakresie powyższych przedsięwzięć, szef wojsk chemicznych spełnia funkcję organizatorską i kontrolną, zaś jego organami wykonawczymi a jednocześnie spełniającymi takie same funkcje na szczeblach taktycznych są szefowie zabezpieczenia chemicznego.

Obowiązki szefa wojsk chemicznych armii w zakresie zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego w sprzęt i środki chemiczne, zostały dość szczegółowo opisane w rozdziałach II i III. Poniżej autorzy przedstawiają syntezę badań nad uprawnieniami,

czynnościami, zakresem prac organizacyjnych, planistycznych i realizacyjnych organu wykonawczego szefa wojsk chemicznych armii w zabezpieczeniu techniczno-chemicznego i materiałowego - wydziału zaopatrzenia, eksploatacji i remontu szefostwa wojsk chemicznych armii.

Do zasadniczych zadań tego wydziału należy:

- kierowanie pracą polowego składu chemicznego i pododdziałów remontowych;
- przedstawianie szefowi wojsk chemicznych propozycji zaopatrzenia wojsk, prowadzenia ewakuacji i remontu sprzętu chemicznego;
- opracowanie dokumentacji planistyczno-rozliczeniowej;
- doprowadzanie zadań do wykonawców;
- uzgadnianie ze sztabem kwatermistrzostwa rozmieszczenia i działalności składów chemicznych, potrzeb dowozu do wojsk sprzętu i środków chemicznych oraz ilości i sposobu przewożenia funduszu wymiennego umundurowania;
- uzgadnianie ze sztabem służb technicznych rozmieszczenia i działalności pododdziałów remontowych oraz ewakuacji uszkodzonego sprzętu chemicznego;
- udział w opracowaniu zarządzeń zabezpieczenia technicznego, rozkazów technicznych i tyłowych armii, zarządzeń bojowych dla wojsk chemicznych w części dotyczącej techniki i zaopatrzenia;
- sporządzanie zapotrzebowań na dowóz sprzętu i środków chemicznych;
- koordynacja remontu i ewakuacji sprzętu chemicznego;
- kontrola i pomoc w planowaniu i realizacji zadań zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego w podległych jednostkach;

- meldowanie przełożonym o stanie zabezpieczenia w sprzęt i środki chemiczne oraz składanie zapotrzebowań celem uzupełnienia istniejących lub przewidywanych braków;

- zagospodarowanie zdobycznego sprzętu i środków chemicznych.

Wydział zaopatrzenia, eksploatacji i remontu - poza uczestnictwem w opracowaniu dokumentów planowania i bojowych w sztabie kwartmistrzostwa i służbach technicznych oraz w wydziale planowania szefostwa wojsk chemicznych armii - wykonuje następujące, zasadnicze dokumenty w całości:

- plan zabezpieczenia techniczno-chemicznego;

- plan zaopatrywania wojsk w sprzęt i środki chemiczne;

- zarządzenia zabezpieczenia techniczno-chemicznego /w razie potrzeby/;

- zapotrzebowania na sprzęt i środki chemiczne;

- stan zabezpieczenia w sprzęt i środki chemiczne;

- rozdzielniki na sprzęt i środki chemiczne;

- zapotrzebowania na transport samochodowy;

- plan remontu sprzętu chemicznego;

- ewidencję, sprawozdania i meldunki.

Wydział prowadzi również mapę roboczą szefa wydziału zaopatrzenia, eksploatacji i remontu. Na mapie przedstawia się:

- niezbędne elementy sytuacji operacyjnej /linie rozgraniczenia, rubieże styczności wojsk, położenie wojsk chemicznych itp/;

- rozmieszczenie polowych składów chemicznych frontu i armii oraz sposób ich przegrupowania;

- rozmieszczenie pododdziałów remontowych i ich przegrupowanie;

- rozmieszczenie i przesunięcia TSD armii;

- drogi dowozu i ewakuacji;

- rozmieszczenie elementów tyłowych, zabezpieczających działanie wojsk chemicznych armii /punkty tankowania, punkty zbiórki uszkodzonego sprzętu itp./;

- rozmieszczenie dywizyjnych punktów zaopatrzenia;

- inne elementy wynikające z planu zabezpieczenia chemicznego operacji armijnej /np. rejony dowozu środków dymnych, odkazalników itp./.

Mimo wydzielenia przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego z zabezpieczenia chemicznego walki i operacji, odpowiedzialność i obowiązki osób funkcyjnych wojsk chemicznych w tym względzie pozostają aktualne, a nawet zwiększa się zakres ich zainteresowania wskutek wprowadzenia do uzbrojenia i wyposażenia wojsk coraz nowocześniejszego i bardziej skomplikowanego sprzętu chemicznego, wymagającego specjalnej obsługi i remontu, które mogą mu zapewnić w walce i operacji tylko wyspecjalizowane siły i środki wojsk chemicznych.

WNIOSKI KOŃCOWE I KIERUNKI DALSZYCH BADAŃ

Przedstawione w pracy studyjnej wyniki badań pozwoliły autorom sformułować następujące wnioski:

1. Wydane na początku ostatniego dwudziestolecia /1964-84/ pierwsze dokumenty normatywne /regulaminy i instrukcje/ określiły miejsce zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne - wśród przedsięwzięć obrony przed bronią masowego rażenia /OPBMAR/ lecz nie definiowały konkretnie, co wchodzi w skład zabezpieczenia techniczno-chemicznego, a co - w zabezpieczenie materiałowe. Nie określały również odrębnych obowiązków i kompetencji szefa wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ w ramach zabezpieczenia technicznego i tyłowego. Unormowanie zadań i obowiązków oraz określanie zasad współdziałania w ramach zabezpieczenia technicznego i tyłowego, nastąpiło dopiero w drugiej połowie lat siedemdziesiątych, kiedy zabezpieczenie techniczne i materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne znalazło się również w składzie przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego walki i operacji. Bardziej szczegółowego zbadania wymagają podstawy prawne umieszczenia tej problematyki w zabezpieczeniu chemicznym, którego istnienia w tym okresie nie sankcjonował żaden regulamin walki.

2. Przeobrażeniu ulegała nazwa pojęcia zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne, począwszy od „ zaopatrywania wojsk w środki ochronne ” i „ zaopatrywania wojsk w środki obrony przed bronią masowego rażenia ” /1964r./ do „ materiałowo-technicznego zabezpieczenia w sprzęt i materiały chemiczne ” /1977r./. W dążeniu do ujednoczenia nazwy tego pojęcia, proponuje się je określić mianem: „ zabezpieczenie techniczne

i materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne " z podziałem na: zabezpieczenie techniczno-chemiczne oraz zabezpieczenie materiałowe w sprzęt i środki chemiczne.

3. Przedsięwzięcia zabezpieczenia techniczno-chemicznego, umiejscowione projektem nowego regulaminu walki w zabezpieczeniu techniczno-specjalnym działań wojsk, będą organizowane i realizowane w ramach zabezpieczenia technicznego walki i operacji, a jego organizatorem będzie szef wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/.

4. Organizacja przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego powinna znaleźć swoje odzwierciedlenie, na szczeblach taktycznych, w planach zabezpieczenia technicznego /wstawki/, na mapach roboczych szefa zabezpieczenia chemicznego pułku i oficera do spraw zaopatrzenia /chemicznego/ dywizji; natomiast ujmowanie tej problematyki w planie zabezpieczenia chemicznego dywizji wydaje się nietypowe, ze względu na wyłączenie jej z przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego. Zadania pododdziałom wojsk chemicznych w sprawach zabezpieczenia techniczno-chemicznego powinny być stawiane zarządzeniami bojowymi szefów zabezpieczenia chemicznego, natomiast pozostałym oddziałom /pododdziałom/ nie podporządkowanym tym szefom - zarządzeniem zabezpieczenia technicznego /wstawka/.

Na szczeblu operacyjnym /armii/, w szefostwie wojsk chemicznych powinien być opracowywany plan zabezpieczenia techniczno-chemicznego, wstawka do rozkazu technicznego /zarządzenia zabezpieczenia technicznego/ armii lub oddzielne zarządzenie zabezpieczenia techniczno-chemicznego. Wojskom chemicznym zadania zabezpieczenia techniczno-chemicznego przekazuje się zarządzeniami bojowymi szefa wojsk chemicznych armii lub oddzielnymi zarządzeniami zabezpieczenia

techniczno-chemicznego armii.

5. Zaopatrywanie w sprzęt chemiczny w ramach zabezpieczenia techniczno-chemicznego najpewniej będzie zawężone do asortymentów tegoż sprzętu zamontowanego na podwoziach samochodowych i w wozach bojowych, zestawów naprawczych, części wymiennych i materiałów eksploatacyjnych. Natomiast zasadnicza część sprzętu i chemicznych środków materiałowych dostarczana będzie wojskom w ramach zabezpieczenia tyłowego.

6. Utrzymanie sprzętu chemicznego w sprawności, a zwłaszcza użycie zgodne z jego przeznaczeniem, należy do obowiązków wszystkich użytkowników, zaś wojska chemiczne sprawują nadzór nad eksploatacją, udzielają fachowej pomocy i dostarczają niezbędnych środków materiałowych do naprawy wykrytych uszkodzeń.

7. Porównanie możliwości remontowych warsztatów chemicznych w dywizji z potrzebami jakie mogą wyniknąć w toku walki wskazuje, że warsztaty pułkowe i dywizyjne nie nadążą wyremontować uszkodzonego sprzętu w wyznaczonym czasie /w ciągu doby/. Stąd, conajmniej połowa /50 %/ uszkodzonych masek przeciwigazowych powinna być remontowana w pododdziałach, przez bezpośrednich użytkowników z pomocą instruktorów chemicznych. Powyższe znacząco zmniejszy niedobory mocy przerobowych w zakresie remontu tego rodzaju sprzętu. W celu dalszego zmniejszenia lub zniwelowania dysproporcji między możliwościami i potrzebami remontu, konieczne będzie zaangażowanie dodatkowej liczby żołnierzy, pomoc etatowych obsług instalacji lub wydłużenie czasu pracy warsztatów.

Sumaryczne dobowe możliwości remontowe w armii w pełni zaspokoją potrzeby remontu sprzętu chemicznego, w działaniach bez użycia BMR. Niedobory mocy przerobowych wynikną w działaniach z użyciem

BMR i wówczas należy stosować te same zabiegi co w związkach taktycznych i oddziałach, celem pokrycia potrzeb remontowych.

8. Przedsięwzięcia zabezpieczenia wojsk w sprzęt i środki chemiczne, umiejscowione projektem nowego regulaminu walki w zabezpieczeniu tyłowym działań wojsk, będą organizowane w ramach zabezpieczenia materiałowego, a ich organizatorem będzie szef wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/. Zabezpieczenie materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne obejmuje: zaopatrywanie, technologiczne przygotowanie i dowóz.

9. Szefostwa wojsk chemicznych /szefowie zabezpieczenia chemicznego/ pozostają nadal organami zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne oraz dysponentami tego sprzętu i środków. Zaopatrywanie realizują za pośrednictwem polowego składu chemicznego armii oraz magazynów sprzętu chemicznego dywizji i pułków, które organizacyjnie wchodzi w skład elementów ugrupowania tyłów operacyjnych i taktycznych /ABMZ, DPZ i PPG/. W polowym składzie i magazynach sprzętu chemicznego realizuje się również technologiczne przygotowanie sprzętu i środków chemicznych w celach: wydawania, przygotowania do dowozu, ochrony przed zniszczeniem, przywracania wartości użytkowych i produkcyjnego przetwarzania.

10. Dowóz sprzętu i środków chemicznych do wojsk realizowany jest w zintegrowanym systemie dowozu, transportem tyłów. Wojska chemiczne będą organizować i realizować zaopatrywanie wojsk w sprzęt i środki chemiczne oraz technologiczne ich przygotowanie, a korzystać z dowozu.

11. Wyłączenie przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego oraz materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne z zabezpieczenia chemicznego walki i operacji nie zmienia faktu, że muszą

się nimi dalej zajmować osoby funkcyjne wojsk chemicznych. Przy tym, zabezpieczenie jedno i drugie, techniczne i materiałowe będą organizować i realizować te same osoby.

12. Szef wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ organizuje zabezpieczenie techniczno-chemiczne i materiałowe wojsk w sprzęt i środki chemiczne równolegle z przedsięwzięciami zabezpieczenia chemicznego operacji /walki/, mając do pomocy wyspecjalizowany zespół lub osobę funkcyjną /wydział, oficera/ do spraw zaopatrzenia, eksploatacji i remontu. Są oni zobowiązani planować zabezpieczenie techniczno-chemiczne i materiałowe w myśl wytycznych szefów i rozkazów /zarządzeń/ przełożonych swojego i nadrzędnego szczebla dowodzenia, nadzorować eksploatację sprzętu chemicznego i zaopatrywanie w ten sprzęt i środki chemiczne, remont oraz prowadzić ewidencję i dokumentację bojową.

13. W toku operacji /walki/, znajdując się na oddzielnych stanowiskach dowodzenia /SD, TSD/, szef i jego zespół /oficer/ zajmujący się zabezpieczeniem techniczno-chemicznym i materiałowym, nie mogą stracić ze sobą kontaktu. Z jednej strony, zespół /oficer/ powinien uzyskać zgodę szefa wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ na każdą zmianę uprzednio zaplanowanych przedsięwzięć, zaś z drugiej - szef powinien go informować o podejmowanych decyzjach i zmianach sytuacji w przedmiocie zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego.

14. Problematyka zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne jest bardzo szeroka i złożona, zwłaszcza w aspekcie funkcjonowania w nadrzędnych rodzajach zabezpieczenia: techniczno-specjalnego i tyłowego. Dlatego jedna praca

studyjna, mimo pretendowania do względnie całościowego ujęcia tej problematyki, stanowi zaledwie pewien fragment koniecznego i ciągłego doskonalenia tego zabezpieczenia. Autorzy widzą potrzebę prowadzenia dalszych badań nad tą problematyką, ukierunkowanych między innymi na:

- opracowanie zasad i sposobów współdziałania wojsk chemicznych /szefów, ich organów wykonawczych/ w układach funkcjonalnym i strukturalnym z osobami funkcyjnymi /służbami/ technicznymi i tyłowymi - w zakresie organizacji zabezpieczenia technicznego i materiałowego wojsk w sprzęt i środki chemiczne;

- poszerzenie studiów nad problemami, które w pracy zostały jedynie zasygnalizowane lub uogólnione, takimi jak: obowiązki osób funkcyjnych wojsk chemicznych w zakresie zabezpieczenia materiałowego, ewakuacja sprzętu i środków chemicznych z pola walki, dowodzenie elementami zabezpieczenia techniczno-chemicznego i materiałowego, wykorzystanie środków chemicznych zdobytych na nieprzyjacielu lub uzyskanych ze źródeł miejscowych;

- wytypowanie i opracowanie **wzorów** dokumentów planistycznych /bojowych/ szczebla operacyjnego, a zwłaszcza opracowywanych w wydziale zaopatrzenia, eksploatacji i remontu;

- sposoby organizacji i realizacji zabezpieczenia w sprzęt i środki chemiczne w działaniach koalicyjnych.

Byłoby celowe poszerzyć pracę studyjną o całość lub część powyższej problematyki, nadając jej formę rozprawy doktorskiej.

BIBLIOGRAFIA

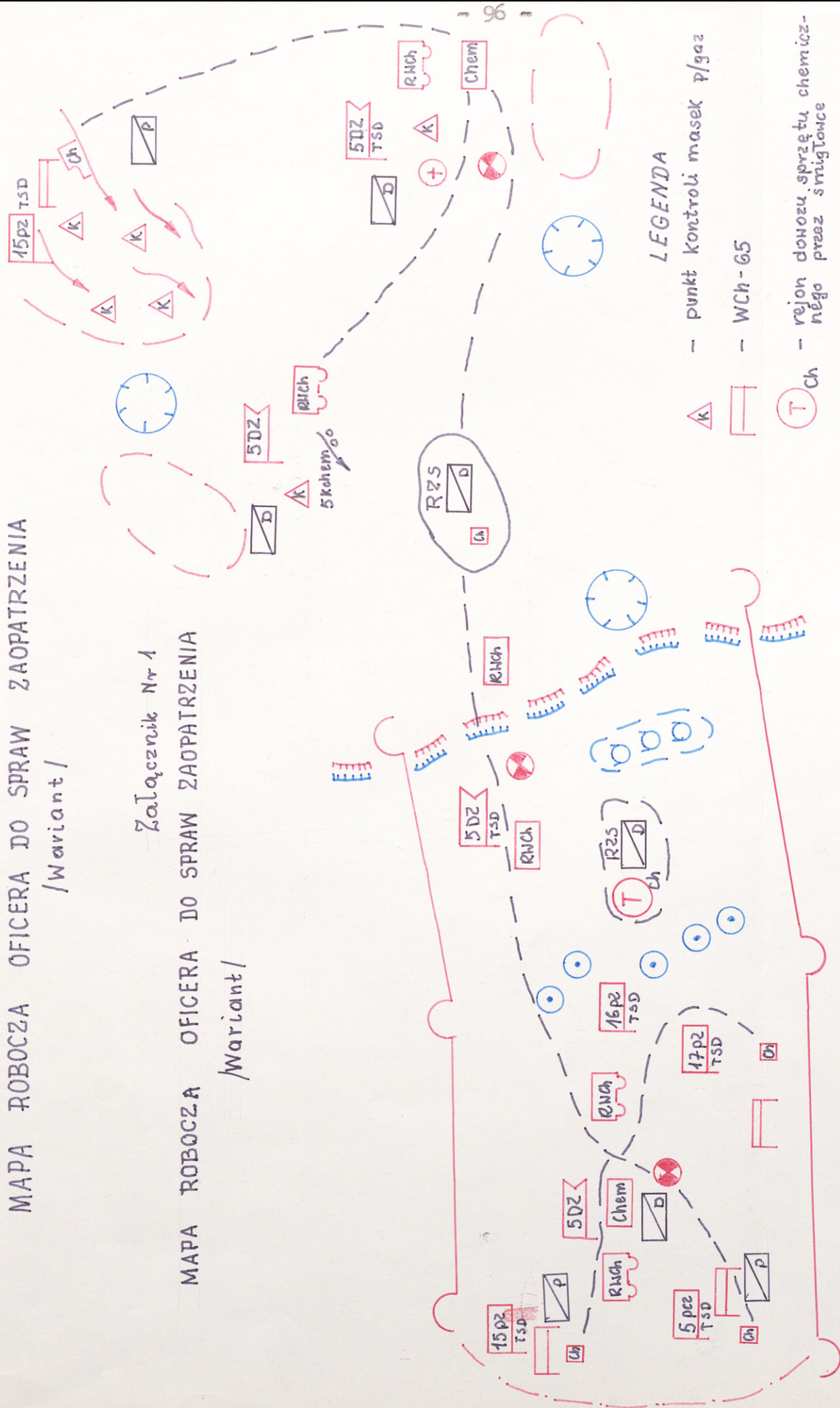
1. Biuletyn Informacyjny Sztabu Generalnego WP Nr 3/126/ z 1977 r.
2. Informator z dziedziny zabezpieczenia chemicznego operacji.
Chem.224/84
3. Instrukcja o obronie wojsk przed bronią masowego rażenia.
Chem. 249/75 Wyd. MON - 1976 r.
4. Jakubisiak Wł. płk dr System zabezpieczenia tyłowego wojsk armii. Skrypt. Wyd. ASG WP wewn. 3394/78, nr bibl. 0640
5. Materiałowo-techniczne zabezpieczenie wojsk w sprzęt i materiały chemiczne. Skrypt. Wyd. ASG WP - maj 1983 r.
6. Uwagi do pierwszej wersji opracowania : Pismo SWChem. nr wych. 97136/V z 9. 02. 1984 r.
7. Pismo Dowództwa Pomorskiego Okręgu Wojskowego Nr wych.pf 874/Ch/1 z 18. 10. 1983 r.
8. Pismo Dowództwa Śląskiego Okręgu Wojskowego Nr wych. 1026 z 19. 10. 1983 r.
9. Regulamin walki Sił Zbrojnych PRL / dywizja - pułk /
Szt. Gen. 374/64 Wyd. MON - 1964 r.
10. Regulamin walki wojsk lądowych Sił Zbrojnych PRL, część I
Dywizja - Brygada - Pułk. Projekt. Wyd. GZSzB - ASG WP
czerwiec 1984 r.
11. Zabezpieczenie chemiczne działań bojowych wojsk w operacjach armijnych. Podręcznik. ASG WP wewn. 3515/80, nr bibl. pf 933
12. Zabezpieczenie chemiczne działań bojowych pułku i dywizji.
Podręcznik. Chem. 295/80 Wyd. MON - 1981 r.

Z A Ł Ą C Z N I K I

MAPA ROBOCZA OFICERA DO SPRAW ZAOPATRZENIA /Wariant /

Załącznik Nr 1

MAPA ROBOCZA OFICERA DO SPRAW ZAOPATRZENIA /Wariant /



LEGENDA

- punkt kontroli masek p/gaz
- WCh-65
- rejon dowozu sprzętu chemicznego przez sringtownce
- punkt dowozu sprzętu chemicznego

Ireść przedsięwzięć zabezpieczenia techniczno-chemicznego DZ w natarciu

P L A N
MATERIAŁOWEGO ZABEZPIECZENIA ... A W SPRZĘT CHEMICZNY
NA OKRES od do

Lp.	Nazwa sprzętu	Jm.	Należność		Stan faktyczny			Przewidywane dostawy		Przewidywane dostawy		Przewidywany stan na		% zabezpieczenia
			Według etatów i tabel należ- ności	Na utworzenie zapasów	RAZEM	W wojskach łącz- nie z zapasami	brak / - / nadwyżka / + /	% zabezpiecze- nia	Przewidywane dostawy ze szczegóła nadzrę- nego	Przewidywany stan na	% zabezpieczenia	Przewidywane dostawy w walce	Przewidywany stan na koniec działan	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														

ZATWIERDZAM

SZEF WOJSK CHEMICZNYCH ... A

T A J N E
Egz. nr

P L A N

PRZEWIDYWANYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI REMONTOWYCH
SPRZĘTU CHEMICZNEGO ... A NA OKRES od ... do ...

Lp.	Nazwa sprzętu	Należność sprzętu według tabel i etatów	Przewidywane straty		Rodzaj rejonu	Potrzeby remontowe		Możliwości remontowe w szt.			% zabezpieczenia potrzeb remontowych		
			Przebieg	Historia		%	szt.	WCH	RWCH	RWCH		pl rem. schem	Rezerwa
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
								65	65	72			

SZEF WYDZIAŁU
ZAOPATRZENIA, EKSPLOATACJI I REMONTU

.....

Zabezpieczenie ... dywizji w sprzęt i środki chemiczne na okres od do

Lp.	Nazwa sprzętu	Należność		Stan faktyczny		Wojaskach łącznie z zapasami ruch.	Razem	Przewidywany stan na koniec działań	% zabezpieczenia	Przewidywane dostawy w czasie walki	Przewidywany stan na koniec działań	% zabezpieczenia				
		Według tabel 1 norm należności	Na utworzenie zapasów ruchomych	Nadwyżki / + /	Braki / - /								% zabezpieczenia	Przewidywane dostawy w czasie walki	Przewidywany stan na koniec działań	% zabezpieczenia
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
		Według tabel 1 norm należności	Na utworzenie zapasów ruchomych	Razem	W wojaskach łącznie z zapasami ruch.	Nadwyżki / + /	Braki / - /	% zabezpieczenia	Przewidywane dostawy w czasie walki	Przewidywany stan na koniec działań	% zabezpieczenia	Przewidywane dostawy w czasie walki	Przewidywany stan na koniec działań	% zabezpieczenia	Przewidywany stan na koniec działań	% zabezpieczenia

POMOCNIK SZEFA ZABEZPIECZENIA CHEMICZNEGO DO SPRAW ZAOPATRZENIA

.....
stopień, imię i nazwisko

/ w z ó r /

Potrzeby remontu sprzętu chemicznego DZ na okres od do

Lp.	Nazwa sprzętu	Jm.	Należność sprzętu według etatu		Przewidywane straty i odzysk sprzętu							Pozosta- je do remontu	
			%	Ilość uszkodzonego sprzętu	z tego wymaga			możliwości remontowe ZT					
					RB	RS	RK	SB	RB	RS	Ra- zem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

POMOCNIK SZEFA ZABEZPIECZENIA CHEMICZNEGO
DO SPRAW ZAOPATRZENIA

.....
stopień, imię i nazwisko

Zarządzenie zabezpieczenia techniczno-chemicznego armii
/ w a r i a n t /

T A J N E

Egz. nr

DOWÓDCA DZ

ZARZĄDZENIE ZABEZPIECZENIA TECHNICZNO-CHEMICZNEGO ...A Nr...

SD Data Godzina Mapa Wydanie

1. Wojska przygotowują się do
z użyciem W pasie przesłaniania stwierdzono ...
/rodzaj broni/

.....
/co wykonuje przeciwnik
2: W okresie
/wymienić rodzaj działań, etap operacji itd./
na korzyść przewiduje się :

- wydzielenie z zapasów armijnych :
 - masek p/gaz - %
 - odzieży ochronnej - %
 - przyrządów rsk - %
 - zestawów odkażających- %

dla zwiększenia zapasów ruchomych.
Wymieniony sprzęt pobrać własnym transportem do
z ABMZ w rejonie ;
miejsowości, współrzędne

- w czasie operacji dowóz sprzętu i materiałów do
będzie realizowany transportem armii ;
ZT, oddział

- doraźne, przyspieszone dostawy sprzętu dla wojsk skażonych TST
będą realizowane przy wykorzystaniu śmigłowców;

- w każdym bzs utworzyć fundusz wymienny indywidualnych środków
ochrony przed skażeniami w wysokości kpl. dla uzu-
pełnienia sprzętu w pododdziałach poddawanych zabiegom specjal-
nym ;
/ilość/

Zarządzenie zabezpieczenia techniczno-chemicznego dla Brygady Chemicznej Armii

/ w a r i a n t /

T A J N E

Egz. nr ...

DOWÓDCA ... BChem.

ZARZĄDZENIE ZABEZPIECZENIA TECHNICZNO-CHEMICZNEGO ... A Nr ...

SD Data Godzina Mapa Wydanie

1. przygotowuje się do działań z użyciem /bez użycia/ /kto/ . W rejonie /rodzaj BMR / /miejsce, współrzędne/ stwierdzono /wymienić co stwierdzono/

2. ... A w rejonie wyjściowym do operacji organizuje PZUS dla pojazdów samochodowych. Czynny od w rejonie /data, godzina/ /miejsce, współrzędne/

Z A R Z Ą D Z A M :

1. Do utworzyć ruchome zapasy sprzętu w wysokości : /godzina, data/

- maska p/gaz - %..... %
- odzież ochronna - %
- przyrządy rsk - %
- odkażalnik - jn.
- dezaktywator - jn.

Sprzęt pobrać własnym transportem z PSSChem w rejonie do godziny dnia

2. W każdym bzs utworzyć fundusz wymienny indywidualnych środków ochrony przed skażeniami w wysokości kpl.

3. Obsługiwanie techniczne sprzętu zakończyć do / data, godzina/

4. Remont bieżący i średni instalacji prowadzić własnymi siłami Instalacje, które wymagają remontu głównego przekazywać do PSBS.

5. Po zakończeniu zabiegów specjalnych prowadzić zbiórkę skażo-

nych indywidualnych środków ochrony przed skażeniami i kierować je do ... bchemt w rejonie
/miejsce, współrzędne/

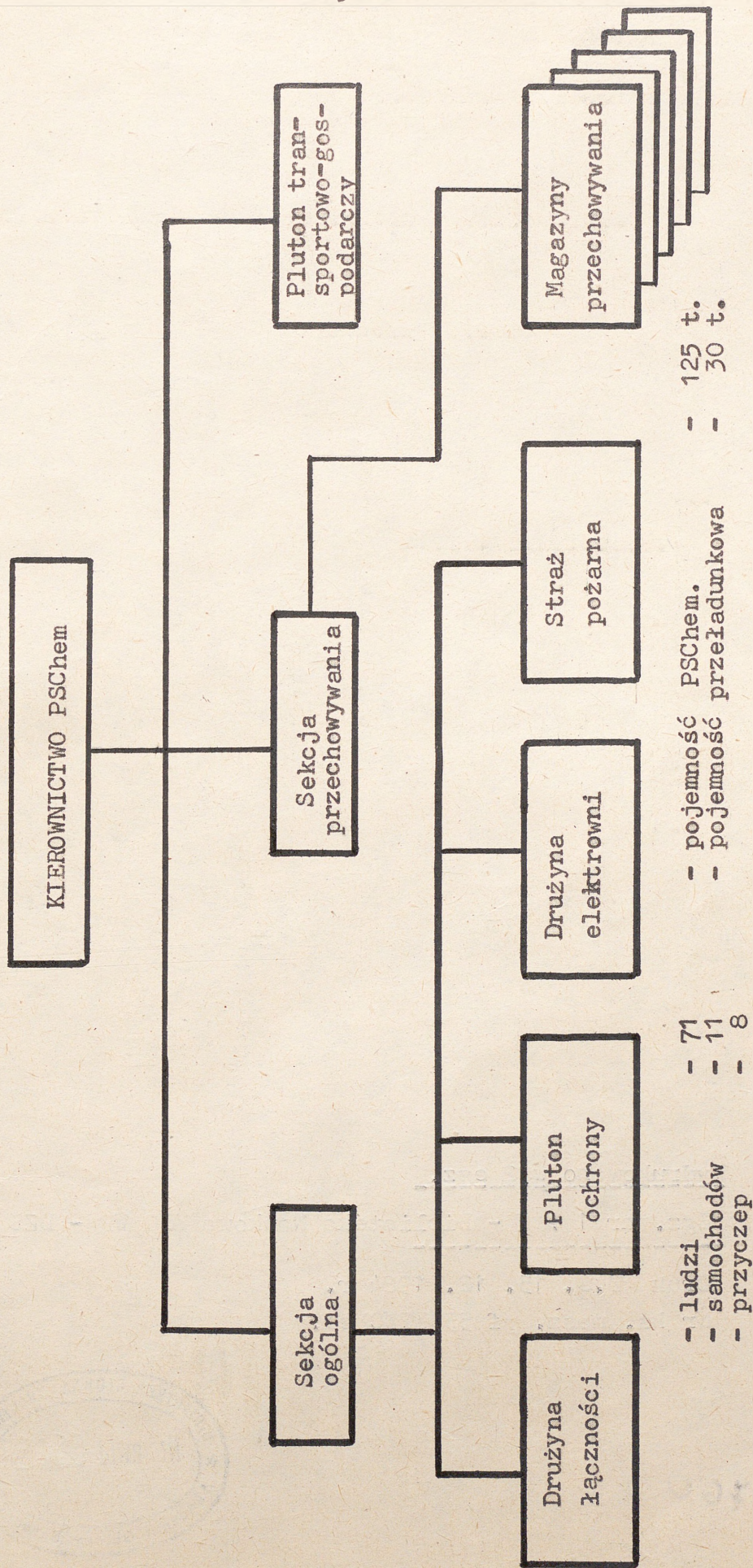
6. Po zakończeniu zabiegów specjalnych odtworzyć gotowość bojową w
/podać czas odtwarzania gotowości bojowej/

7. Meldunki o stanie zabezpieczenia materiałowego składać wraz z meldunkami codziennymi do według stanu na
/godzina/
.....
/godzina/

SZEF WOJSK CHEMICZNYCH ... A

.....

STRUKTURA ORGANIZACYJNA
POLOWEGO SKŁADU CHEMICZNEGO ARMII



Wydrukowano w 2 egz.

Egz. nr 1 + 2 - Biblioteka Naukowa ASG WP - DZS

Druk T.S. 15. 12. 1984 r.

Nr ks. masz. pf 55/KTWChem.

